

İMEAK
Deniz Ticaret
Odası'nın
resmi yayınıdır.

DenizTicareti

DERGİ KURULUŞ: 1984

AĞUSTOS 2019

İMEAK DTO AĞUSTOS SAYISI DENİZ TURİZMİ EKİ'DİR

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

BEGÜM YACHTING

YACHT AGENT-YACHT CHARTER-YACHT BROKER-CONSTRUCTION

*Türk Yatçılığının
Lider Markası*

İSTANBUL / İZMİR / KUŞADASI / DİDİM
BODRUM / MARMARİS / GÖCEK / ANTALYA

Tel:+90 - 256 614 36 27 Fax:+90 - 256 614 75 32
e-mail: info@begumyachting.com <http://www.begumyachting.com>

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye’de “Deniz Turizmi”, talebin en yüksek olduğu turizm dallarından birisidir. Deniz Turizmi özetle aşağıdaki iki bileşenden oluşmaktadır.

Ülkemizde deniz turizmi gelirleri, turizm gelirlerinin yaklaşık yüzde 20'sini oluşturmaktadır. 2002 yılında; 1,9 Milyar Dolar olan deniz turizmi gelirimiz, 2014 yılında 6,8 Milyar Dolar'a ulaşmıştır. Ancak 2015, 2016 ve 2017 yıllarında yaşanan global kriz sebebiyle 2017 yılında 3,2 Milyar Dolar'a gerilemiştir.

2018 yılında gelirimiz 5,9 Milyar Dolar'a ulaşmıştır. Deniz turizmi alanında kamuya ve sektöre karşı en ilgili ve yetkili kuruluş, yasayla belirlenen sorumlulukları çerçevesinde Deniz Ticaret Odası'dır. Yine çok eski yıllarda başlayan dalış turizmi, teknolojik gelişmeye paralel olarak su

üstü sporlarının da eklenmesiyle önemli bir turizm sektörü haline gelmiştir. Günübirlik teknelerimiz ise, özellikle turizm merkezlerimizde sayıları binlerle ifade edilen bir filo oluşturmuştur. Tüm bu sektörlerimizin özellikle Antalya, Muğla (Fethiye, Marmaris, Bodrum) ve İzmir sahil şeridinde hızla gelişimi sonucunda yürürlükteki Yat Turizmi Yönetmeliği'nin sektörün ihtiyaçlarına cevap veremeyecek hale gelmesi sebebiyle Deniz Turizmi Sektörü, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile işbirliği içinde hazırlamış olduğu 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun Deniz Turizmi ile ilgili maddelerinde yapılması istenen değişiklik taslağı 13 Ocak 2007 Tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Turizm Teşvik Kanunu ile

- 1- “Yat Turizmi” olan sektörün adı “Deniz Turizmi” olarak değişmiş ve genişlemiştir.
- 2- “Kruvaziyer Gemileri” ve “Kruvaziyer Limanları” kanun kapsamına alınmıştır.
- 3- “Günübirlik Gezi Tekneciliği” kanun kapsamına girmiştir.
- 4- Yabancı bayraklı yatların (kruvaziyer gemilerin) karasularımızda kalma süreleri 2 yıldan 5 yıla çıkartılmıştır.
- 4/8/1983 Tarih ve 18125 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Yat Turizmi Yönetmeliği” günümüzde

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Deniz Turizmi'nin hızlı gelişimi ve meslek dallarının çeşitlenmesi ve bahse konu Turizm Teşvik Kanunu'nun değişmesi sonucu yetersiz kalması sebebiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı koordinasyonunda diğer kamu ve sektör temsilcileri ve Odamızca "Deniz Turizmi Yönetmelik Taslağı" çalışmaları tamamlanarak, "Deniz Turizmi Yönetmeliği 24 Temmuz 2009 Tarih ve 27298 (Asıl) Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TÜRKİYE DENİZ TURİZMİ SEKTÖRÜNÜN GÜÇLÜ YANLARI

Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'de deniz turizmi, talebin en yüksek olduğu turizm dallarından birisidir. Ülkemizin, Deniz Turizmi Sektöründe diğer komşu ülkeler ile rekabet edilebilir en büyük özellikleri aşağıda sıralanmaktadır.

- 1) Aynı anda 4 mevsimin yaşanması ve kış sezonunda 15 derecenin altına inmeyen deniz sıcaklığı,
- 2) Akdeniz'in en temiz ve güvenli deniz alanları,
- 3) Dağların denize dik inmesinden kaynaklanan girintili, çıkıntılı doğal korumalı koy-körfezler,
- 4) Kıyılarımız arkasında Sualtı-Antik Kentler ile deniz altı liman-yapı kalıntıları ve arkeolojik değerler,
- 5) Dalış Turizmi açısından antik

- çağlardan günümüze çok değerli bilgiler taşıyan arkeolojik eser kalıntıları ve birçok gemi batığı,
- 6) Koyların yakınlarında otantik köyler ve konuksever halkımız,
- 7) Havaalanı, hastane ve alışveriş merkezleri gibi yerlere kısa sürede ulaşım,
- 8) Dünyada benzeri olmayan Akdeniz Ahşap Tekne Yapım Teknikleri ile yapılmış guletlerimiz ile "Mavi Yolculuk" filomuz ve "Mavi Yolculuk" markamız
- 9) Koyları kısa süreli günübirlik gezmek isteyenler için her bölgede sayıları yüzlerce olan bölgeye özgü günübirlik gezi teknelerimiz,
- 10) Çeşitli su üstü faaliyetlerinin profesyonel anlamda yapılmasına uygun, bol rüzgarlı bölgelerimiz,
- 11) Dünyada ölçeğinde her gelir grubuna hitap edecek fiyat politikamız,
- 12) Yeni teknolojiler ile donatılmış yat limanlarımız ve yat çekek yerlerimiz,
- 13) Tehlikeli deniz memelilerinin olmadığı güvenli sular,
- 14) Tsunami, kasırga gibi sahillerde ağır tahribat yaratan, can ve mal emniyetini tehdit eden doğal olaylarının yaşanmadığı güvenli iklim,
- 15) Yılın 12 ayı hizmete elverişli turizm bölgelerimiz,
- 16) Teknelerin, katı-sıvı atıklarını denizde ve kıyıda alabilecek atık alım sistemleri, şeklindedir.

ÖRGÜTLENME

Deniz Turizmi Sektörü, 1982 yılında Türkiye genelinde kurulan İstanbul, Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası bünyesinde örgütlenmiş; 1986 yılında Antalya, 1988 yılında İzmir, 1990 yılında Deniz Ticaret Odası Muğla Şubesi olarak Bodrum'da faaliyete geçmiş olup, sektörün gelişimine paralel olarak, 1996 yılında Marmaris ve 1998 yılında Fethiye Şubeleri kurulmuştur. Ayrıca DTO bünyesinde Yat İşletmeleri (7145), Marina İşletmeleri (7194), Sualtı ve Suüstü Sporları (7198) Meslek Komiteleri oluşturulmuş, 14 Ocak 2008 tarihinde yayınlanan Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi (NACE Rev.2) uyarınca İMEAK Deniz Ticaret Odası üyelerinin 6 haneli NACE kodları belirlenerek, Odamız Meslek Grupları yeniden yapılandırılmıştır.

Bu çerçevede İMEAK DTO bünyesinde Deniz Turizmi Sektörü ile ilgili Meslek Komiteleri;

14 No'lu Hernevi Yolcu Taşımacılığı ve Turistik Amaçlı Gezi İşletmeciliği, 38 No'lu Yat İşletmeciliği, 39 No'lu Gezi Tekneleri İşletmeciliği, 45 No'lu Marina İşletmeciliği, 46 No'lu Dalış Turizmi Faaliyetleri, 48 No'lu Su Üstü Aktiviteleri Hizmetleri, şeklinde yeniden düzenlenerek, ilgili meslek komitesi sayısı altıya çıkartılmıştır.

DENİZ TURİZMİ ÇALIŞMA GRUBU

1990'lı yıllardan itibaren öncelikle yat turizminin, devamında da diğer deniz turizm unsurlarının ülke ekonomisine yaptığı katkılar göz önüne alınarak ve bu konudaki sorun, çözüm ve ihtiyaçlara daha güçlü bir platformda karar verme ilkesiyle deniz turizminin ağırlıkta olduğu şubelerin ve meslek komitelerinin başkanlarının ve iştirakleriyle Deniz Ticaret Odası Yönetim

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Kurulu Başkanı'nın yönetiminde "Deniz Turizmi Çalışma Grubu" kurulmasına karar verilmiştir. Deniz Ticaret Odası bünyesinde yapılan Deniz Turizmi Çalışma Grubu, DTO Yönetim Kurulu Başkanlığı'nın onayı ile 20 Aralık 2000 tarihinde çalışmalarına başlamıştır.

Deniz Turizmi Çalışma Grubu; Merkez, Antalya, Bodrum, Fethiye, İzmir, Iskenderun, Marmaris Şube Başkanları ile Hernevi Turistik Yolcu Taşımacılığı İşletmeleri, Yat İşletmeleri, Günübirlik Gezi Tekneleri İşletmeleri, Marina İşletmeleri, Dalış Turizmi İşletmeleri, Su Üstü Aktiviteleri İşletmeleri Meslek Komiteleri başkanlarından oluşmaktadır. Deniz Turizmi Çalışma Grubu, Deniz Ticaret Odası adına Deniz Turizmini etkin

olarak kabul edilmiş olup, Deniz Ticaret Odası deniz turizmi sektöründe yetkili kuruluş olmuştur.

2018 YILINDA GENEL GÖRÜNÜM

Bugüne kadar, deniz turizmindeki gelişmeler insanların denizden yararlanma imkanlarını arttırmış ve çeşitlendirmiştir. Önceleri elit bir kitlenin spor, denize dönük eğlence ve dinlenme aracı olarak kabul edilen yatçılık, uluslararası turizm hareketlerinin bir parçası haline gelmiştir. Dünya yat turizminin odaklaştığı önemli bölgelerden biri olan Akdeniz çanağı, gerek ticari gerekse amatör yatçılar için de cazibesini her geçen gün arttırmaktadır. Deniz turizmindeki bu gelişmeler Akdeniz'in en temiz ve en güzel

rağmen son on yılda kitle turizminin bir parçası olarak binlerce yatlık filo halinde hızlı bir gelişme göstermiştir. Özellikle geleneksel Akdeniz tekne yapım yöntemleriyle inşa edilen ahşap yatlarımızın (guletlerimiz) oluşturduğu Mavi Yolculuk filomuz dünyada ilk ve tek olup, Mavi Yolculuk ülkemizin dünya turizmine hediye ettiği özgün bir turizm dalı olmuştur. Yat yatırım ve işletmeleri, yat limanı yatırım ve işletmeleri sportif amaçlarla yapılan aletli dalış aktiviteleri, su sporları, amatör denizciliğe ilişkin faaliyetler ve deniz araçlarıyla yapılan günübirlik geziler bünyesinde toplayan deniz turizmi hizmet ticareti uluslararası alanda kapasitesini her geçen gün arttırmaktadır. Turizmi Teşvik Kanunu ve bu kanuna paralel olarak Yat Turizmi

bir şekilde temsil etmektedir.

Deniz Turizmi Çalışma Grubu'nun en belirgin başarısı, denizcilik sektörü içinde ve değişik platformlarda yeterince dile getirilemeyen ve özellikle kamu sektöründe hiç yer bulamamış "Deniz Turizmi" kavramını tanımlamak ve yerleştirmek olmuştur. Özellikle son dönemlerde ilgili bakanlıklar ve müsteşarlıklar nezdinde gerçekleştirilen toplantılarda "Deniz Turizmi" kavramı, Türkiye'de en önemli yapıtaşlarından biri

kıyılarına sahip tarihten izler taşıyan bozulmamış koylara sahip ülkemizi de olumlu yönde etkilemiştir. Ülkemizde 80'li yıllardan sonra gelişmeye başlayan deniz turizmi sağladığı sosyal ve ekonomik katkının yanı sıra tanıtım faaliyetlerine katkısı ve sağladığı döviz girdisi ile genel turizm sektörü içerisinde önemli yer tutmaktadır. Küçük teknelerle günübirlik geziler veya kısa yatılı geziler şeklinde başlayan yatçılık Türkiye'de diğer turizm çeşitlerine oranla uzun bir geçmişe sahip olmasına

Yönetmeliği yerine Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanarak yürürlüğe giren "Deniz Turizmi Yönetmeliği"nin sağladığı ortamda gelişen deniz turizmi turizm girdilerinde yaklaşık yüzde 20'lik paya sahip bir sektör haline gelmiştir. 03 Şubat 2017 tarih ve 29968 Sayılı (Asıl) Resmi Gazete yayımlanan 2017/9759 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile KDV yüzde 1'e, ÖTV ise yüzde 0'a indirilmiştir. 2018 yılında 6198 adet Yabancı Bayraklı Yat, Türk Bayrağı'na geçmiştir.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NDAN BELGELİ DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ YAT LİMANLARI

				KAPASİTE	
Sayı	LİMAN ADI	TÜRÜ	BULUNDUĞU İL	DENİZDE	KARADA
1	Setur Kuşadası Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Kuşadası/AYDIN	310	-
2	Ataköy Yat Limanı	5 Çıpalı Yat Limanı	Ataköy/İSTANBUL	1.040	60
3	G-Marina Kemer	3 Çıpalı Yat Limanı	Kemer /ANTALYA	150	150
4	Marmaris Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Marmaris/MUĞLA	676	122
5	Club Marina	Yat Yanaşma Yeri	Göcek / MUĞLA	121	-
6	Setur Antalya Marina	3 Çıpalı Yat Liman	ANTALYA	200	150
7	Kumlubükü Yat Clup	Yat Yanaşma Yeri	Marmaris/MUĞLA	10	-
8	Turgutreis Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Bodrum/MUĞLA	455	100
9	Ece Marina	Yat Yanaşma Yeri	Fethiye / MUĞLA	230	-
10	Milta Bodrum Yat Limanı	3 Çıpalı Yat Limanı	Bodrum / MUĞLA	425	50
11	My Marina Yat Yanaşma Yeri	Yat Yanaşma Yeri	Marmaris/MUĞLA	67	15
12	D-Marin Didim Marina	5 çıpalı YatLimanı	Didim / AYDIN	576	600
13	D-Marin Port Göcek Marina	3 çıpalı Yat limanı	Fethiye /MUĞLA	379	-
14	Alaçatı Yat limanı	3 çıpalı YatLimanı	Çeşme / İZMİR	260	100
15	Marintürk Göcek Village Port	Tali Yat Limanı	Göcek-Fethiye/ MUĞLA	116	200
16	Yalova Yat Limanı	3 Çıpalı Yat Limanı	YALOVA	240	80
17	Alanya Yat Limanı	4 Çıpalı Yat Limanı	Alanya/ANTALYA	287	160
18	Teos Marina	5 Çıpalı Yat Liman	Seferihisar/İZMİR	480	80
19	Port lasos	Rıhtım ve İskele	Milas/ MUĞLA	100	-
20	Skopea Marina	Rıhtım ve İskele	Fethiye/MUĞLA	80	-
21	Marmaris Adaköy Marina	Rıhtım ve İskele	Marmaris/MUĞLA	33	-
22	Çeşme Yat Limanı	4 Çıpalı Yat Limanı	Çeşme / İZMİR	377	100
23	West İstanbul Marina	4 Çıpalı Yat Limanı	Beylikdüzü/ İSTANBUL	600	370
-24	Ayvalık Marina	3 Çıpalı Yat Limanı	Ayvalık/ BALIKESİR	200	150
25	Mersin YatLimanı	5 Çıpalı Yat Liman	Mersin	500	500
26	Güllük Yat Marin	Rıhtım ve İskele	Milas / MUĞLA	270	-
27	Gökova Ören Marina	3 Çıpalı Yat Limanı	Milas/ MUĞLA	416	130
TOPLAM				8598	3.117
GENEL TOPLAM				11.715	

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NDAN BELGELİ DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ YAT ÇEKEK YERLERİ

				KAPASİTE	
Sayı	LİMAN ADI	TÜRÜ	BULUNDUĞU İL	DENİZDE	KARADA
1	Ayvalık Yat Çekmek Yeri	Yat Çekmek Yeri	Ayvalık / BALIKESİR	-	140
2	Yat Lift Çekmek Yeri	Yat Çekmek Yeri	Bodrum / MUĞLA		400
3	Ağanlar Yat Çekmek Yeri	Yat Çekmek Yeri	Bodrum / MUĞLA	-	200
4	Göcek Yat Çekmek Yeri	Yat Çekmek Yeri	Fethiye / MUĞLA		156
5	Neta Marina Yat Çekmek Yeri	Yat Çekmek Yeri	Bodrum / MUĞLA		21
6	Ege Yat Çekmek Yeri	Yat Çekmek Yeri	Milas/MUĞLA		50
TOPLAM				0	967
GENEL TOPLAM				967	

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NDAN BELGELİ DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ TURİZM YATIRIMI BELGELİ YAT LİMANLARI

				KAPASİTE	
Sayı	LİMAN ADI	TÜRÜ	BULUNDUĞU İL	DENİZDE	KARADA
1	Alacatur Turistik Tesisleri Yat Limanı	Tali Yat Limanı	Turgutreis / MUĞLA	40	12
2	Meersea Körmen Yat Limanı	Yat Limanı	Datça / MUĞLA	246	56
3	Kalkedon Marina	Tali Yat Limanı	Bodrum / MUĞLA	200	200
4	Ataport Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Zeytinburnu / İSTANBUL	1.000	100
5	Mandalıya Yat Yanaşma Yeri	Yat Yanaşma Yeri	Milas / MUĞLA	50	-
6	Palmarina Bodrum Marina	5 Çıpalı Yat Limanı	Bodrum / MUĞLA	710	140
7	Martı Marina	4 Çıpalı Yat Limanı	Marmaris/ MUĞLA	306	70
8	Tümsağ Kumkuyu Yat Limanı	5 Çıpalı Yat Limanı	Erdemli/ MERSİN	200	200
TOPLAM				2.752	778
GENEL TOPLAM				3.530	

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NDAN BELGELİ DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ TURİZM YATIRIMI BELGELİ KRUVAZİYER GEMİ LİMANLARI

				KAPASİTE	
Sayı	LİMAN ADI	TÜRÜ	BULUNDUĞU İL	DENİZDE	KARADA
1	Salıpazarı Kruvaziyer Limanı	B Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı	Salıpazarı/ İSTANBUL		
TOPLAM				0	0
GENEL TOPLAM				0	

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

DENİZ TURİZM TESİSLERİ	Tesis Sayısı	Kapasitesi
TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ YAT LİMANLARI VE RIHTIM- İSKELELER:	27	11.715
TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ YAT ÇEKEK YERLERİ:	6	967
TURİZM YATIRIMI BELGELİ YAT LİMANI VE RIHTIM- İSKELELER:	8	3.530
TURİZM YATIRIMI BELGELİ KRUVAZİYER GEMİ LİMANI :	1	-
TURİZM YATIRIMI BELGELİ YAT ÇEKEK YERLERİ:		
DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ GENEL TOPLAMI	42	16.212

DENİZ TURİZMİ ENVANTERİ (2018)

A) DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ

Kruvaziyer/Yolcu Limanları	12 Adet
Yat Limanları KTB Bakanlıktan Belgeli	41 Adet
Bakanlıktan Belgesiz ve Diğer Yat Limanı,İskele,Rıhtım v.b.	42 Adet

B) DENİZ TURİZMİ ARAÇLARI

Yatlar (Guletler v.b.)	1571 Adet
Bare-Boat (KTB İzinli Yabancı Bayraklı)	220 Adet
Günübirlik Gezi Tekneleri	2155 Adet
Yüzer Restaurant	46 Adet
Dalabilir Deniz Turizmi Aracı	2 Adet
İçsular Gezi Teknesi (yaklaşık)	1000 Adet
Dalış İşletmeleri	263 Adet
Su üstü İşletmeleri	697 Adet

Ancak 2015-2016 yıllarında dünyada yaşanan siyasi ve ekonomik kriz ile birlikte Ortadoğu savaş tehdidi, ülkemiz turizmini olumsuz etkilemiştir. Bu etki, 2017 ve 2018 yılında da devam etmiştir. 2006-2014 yıllarında "Deniz Turizmi"nde sağlanan olumlu gelişmelerin devam ettirilebilmesi ve genel turizm girdileri içerisindeki deniz turizmi payının arttırılabilmesi için sektörün teşvikler ile desteklenmesi, yeni projelerin üretilebilmesi ve sorunların giderilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz deniz turizminin gelecekte istenilen seviyeye ulaştırabilmek için;

* İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarca yapılan Marka Kentler, Marka Destinasyonlar çalışmaları kapsamında Mavi Yolculuğun marka destinasyonlar kapsamına alınmasının sağlanması,

* Deniz turizmi araçlarının yenilenmesi için teşvik edilmesi sağlanarak, bölgeye özgü tek tip geleneksel tekne tipinin devamlılığının sağlanması,

* Uluslararası kruvaziyer gemi işletmelerinin rotalarının tekrar ülkemize çevrilmesinin sağlanması için kruvaziyer teşvikleri; kruvaziyer liman ve acenteye sağlanarak dolaylı olarak liman hizmet ücretleri indirim teşviğinden yabancı kruvaziyer gemi işletenlerin de yararlanması ve ülkemiz kruvaziyer limanlarının tercih edilebilirliğinin arttırılması, Akdeniz çanağından rekabet gücünün sağlanması,

* Mavi Yolculuk güzergahlarında yer alan doğal koyların yapılaşmaya karşı korunma altına alınarak, sürdürülebilir deniz turizmi için kıyı alan yönetim sisteminin kurulması,

* 2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu yeniden revize edilerek teşvik maddelerinin içeriğinin genişletilmesi ve uygulanabilirliğinin sağlanması,

* Atık alım tesislerinin tüm kıyı bölgelerinde planlanarak kapasite ile orantılı arttırılması,

* Mevcut çekek yerlerinin bir an önce ruhsatlandırılması ve yeni çekek yerlerinin açılması,

* Koylarımızın mevcut taşıma kapasitesi, yat limanlarımızın doluluk oranı ve Akdeniz-Ege yat trafiği göz önüne alınarak yeni yat limanı yatırım planlaması yapılması, arz-talep (tekne-yat bağlama ihtiyacı) doğrultusunda yatırım ve işletim analizi yapılması,

* Deniz kültürünün geliştirilmesi, seri üretim tekne için teşvik desteği

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

sağlanması, kişi başına düşen rekreasyonel tekne sayısı artırılması hususları sürdürülebilir deniz turizmi için önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

DENİZ TURİZMİNİN UNSURLARI

Deniz turizmi aracı işletmeciliği: Akdeniz Çanağı'nda dolaşan toplam yat sayısı günümüzde yaklaşık bir milyona ulaşmıştır. Ülkemize gelen turistler, "bareboat" (mürettebatlı-mürettebatsız) tekneler kiralayarak kıyılarımızda gezinti yapma imkânına sahiptir.

Mürettebatlı teknelerin büyük bir kısmı olan "gulet"ler ise, ülkemize özgü bir seyahat ve tatil türü olan "Mavi Yolculuk" turizmini yaratmıştır. Bu konuda; gerek turistlerin can ve mal güvenliği, gerek deniz kirliliği, gerekse haksız rekabetin önlenmesi ve mavi yolculuğun geleceğinin güvence altına alınması için ciddi bir kontrol sistemine ve yeni uygulanabilir kurallara ihtiyaç vardır. Yat işletmeciliği özendirilmeli ve gerekli mevzuat alt yapısı oluşturulmalıdır.

Türkiye Akdeniz'de en önemli yedi yat caharter rotası içinde yer almakta olup, bu rotalar;

- Güney Fransa (Monoco, Cannes)
- İtalya ve Sardina,
- İspanya ve Blear Adaları (İbiza,Mallorca, Minorca)
- Malta ve Sicilya
- Hırvatistan ve Montenegro
- Yunanistan ve Adaları (Santorini, Mykanos)
- Türkiye ve güney Sahilleri (Bodrum, Marmaris, Fethiye ve Antalya) şeklindedir. Rekabet ettiğimiz, Yunanistan ve Hırvatistan gibi ülkelerin yanında ülkemizin bulunduğu konum, tarihi ve kültürel zenginlikle birlikte yat limanı hizmet kalitemizin yüksekliği nedeniyle bu ülkeleri geride bırakmakta, kışlamada en çok tercih edilen ülke konumunda hızla ilerlemektedir.

DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ YATIRIM VE İŞLETMECİLİĞİ

Yat limanı yatırımları ve işletmeciliği: İtalya'nın 6500 km. uzunluğundaki kıyılarında 379, İspanya'nın 4964 km uzunluğundaki kıyılarında 356, Hırvatistan'ın 5835 km uzunluğundaki kıyılarında 159 adet yat limanı varken, 8333 kilometrelik kıyılarımızda ise sadece 83 adet yat bağlama yeri bulunmaktadır.

Dünya genelinde 19.000 adet yat limanı mevcut olup, sadece Avrupa genelinde 5000 adet yat limanı mevcuttur. Ülkemiz kıyılarında 2002 sonu itibarıyla 25 adet marina varken, 2018 yılı sonu itibarıyla bu rakam 83 adete (41'i Bakanlıktan belgeli yat limanı) ulaşmıştır.

Ataköy Marina, Setur Antalya Marina, D-Marin Turgutreis Marina, D-Marin Didim Marina, D-Marin Göcek Marina, Ece Saray Marina, Kemer Türkiz G-Marina, KKTC Karpaz Gate Marina, Martı Marina, Marmaris Yat Marin, Milta Bodrum Marina, Palmarina Yalıkavak, Teos Marina ve West İstanbul Marina Deniz Turizmi Tesisleri TYHA The Yacht Harbour Association tarafından verilen "5 Altın Çıpalı" tesisleri olarak hizmet vermektedirler. Bu tesisler sadece bir marina değil; su sporları ve alışveriş merkezi, onarım ve bakım üssü, sosyal ve kültürel aktiviteler merkezi bir "marina village", yani "deniz tatil köyü"dür.

2008 yılında marinası olan Belediyeler Birliği'nce (AEMA) Avrupa Birliği dışında ilk ve tek üyesi olarak Fethiye Belediyesi seçilmiştir. Ülkemizin toplam kıyı uzunluğu 8333 kilometre olup, 2017 yılı sonu itibarıyla ülkemiz kıyılarında yeni yatırımlar ile 83 adet (41 adet Belgeli, 6'sı Belediye Yat Limanı olmak üzere ve diğer iskele, rıhtım bağlama yerleri dahil) Yat Bağlama Yeri ve 28,361 adet toplam (kara+deniz) bağlama kapasitesi bulunmakta olup, Ulaştırma, Denizcilik

ve Haberleşme Bakanlığı 2023 hedefleri doğrultusunda bu rakamın yeni yatırımlar ile artırılması planlanmaktadır.

Yap-İşlet-Devret Modeli ile ihale edilerek inşaatı devam eden tesisler ihale edilecek yat limanları

İzmir Karaburun Yat Limanı
Silivri Yat Limanı
Tekirdağ Yat Limanı
İzmir Çeşme Şifne Yat Limanı
İzmir Seferihisar Ürkmez Yat Limanı
İzmir Yeni Foça Yat Limanı
Balıkesir Avşa Adası Türkeli Yat Limanı
Antalya Gazipaşa Yat Limanı
Muğla Datça Yat Limanı
Muğla Dalaman Yat Limanı ve Deniz Otobüsü Yanaşma Yeri
Karasu Yat Limanı
Tekirdağ Yat Limanı
Haliç Yat Limanı ve Kompleksi

İhale edilecek yat limanları

İzmir Karaburun Yat Limanı
Silivri Yat Limanı
Tekirdağ Yat Limanı
İzmir Çeşme Şifne Yat Limanı
İzmir Seferihisar Ürkmez Yat Limanı
İzmir Yeni Foça Yat Limanı
Balıkesir Avşa Adası Türkeli Yat Limanı

Kruvaziyer turizm ve feribot işletmeciliği

Seyahat endüstrisinin en hızlı gelişen sektörü kruvaziyer turizmdir. 1980'den beri yıllık gelişme oranı yüzde 8'lerdedir. Hızla büyüyen kruvaziyer gemileri 3000 - 3500 turist taşımakta böylece hem kişi başına maliyetlerini düşürerek şimdiye kadar kruvaziyer almada maddi gücü olmayan turistleri de kazanmakta ve sundukları imkanlarla çok cazip bir duruma gelmektedirler. Bugünkü kruvaziyer endüstrisi kısa (3 - 4 gün), uzun (15 gün ve fazlası) kruvaziyer imkanlarıyla birçok ülkenin kentlerini gezme olanağını vermektedir.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Dünya genelinde son bir yılda 14 milyon kişi kruvaziyer gemiler ile seyahat yapmıştır. Bunun 10 milyona yakını (9,747) Amerikalı, 4 milyonu da Avrupa ve diğer ülkelerdendir. Kruvaziyerlerin çoğu Karayipler'de seyir etmektedir. Ancak Avrupa limanlarından hareket eden gemilerde bir artış görülmektedir. En büyük grup (%48) Carnival'in sahip olduğu Carnival - Costa - Aida ve onu takip eden Caribbean (%24)'de Avrupa'dan kruvaziyer seferlerini çoğaltmaktadır. Türkiye limanları da program dahilindedir. İstatistiklere göre limanlarımıza kruvaziyer gemileri ile gelen yolcuların sayısı bir milyonu aşmıştır.

2009 yılında 22,039 yatak kapasitesine sahip 12 adet yeni geminin hizmete girmesi 2010 yılında 30 adet daha yeni gemi siparişi ile kruvaziyer turizmde genel artış hızla devam etmektedir. Böylelikle artış yüzde 30'lara erişmektedir. 15 yıl sonra 600,000 yatağa erişilebileceği değerlendirilmektedir. Bu durumda limanlarımıza gelecek olan kruvaziyer turist sayısı 3 milyona ulaşacaktır.

Ülkemize gelen turistlerin ancak yüzde 15'inin yüksek gelirli olduğu göz önüne alındığında zengin turist anlayışı alternatiflerden biri kruvaziyer turizmidir.

Son yıllarda, ülkemizin kruvaziyer sektöründeki en büyük gelişme kruvaziyer limanlarımızın birçoğunun özelleşmiş olmasıdır. Günümüz itibari ile her liman kendi trafiğini arttırmak amacıyla yenilenme ve yatırım yapma gayreti içerisinde. ISPS Code güvenlik sistemi, bu yatırımların bir bölümünü oluşturmaktadır. Geçmişte atıl olarak değerlendirilen limanımız, ziyaretçi sayılarına bakıldığında Akdeniz limanlarıyla rekabet edebilecek duruma gelmişlerdir. Dünya çapında bu denli hızlı büyüyen bir sektörde limanlarımızın da aynı gelişmeyi yakalamak zorundadır. Akdeniz çanağında tüm ülkeler liman yatırımlarını hızlandırmışlar, rekabet güçlerini arttırmak gayreti içerisinde. Türkiye için uzun vadeli planlar ve alt yapılar üzerinde çalışılması gerekmektedir. Türkiye'nin 2 adet kruvaziyer anlamında yolcu gemisi

(feribotu) vardı. Ancak, bahse konu gemiler yabancı ülke ortaklı bir şirkete devrolması ile birlikte henüz ülkemiz bayrağını taşıyan bir türk şirkete ait kruvaziyer gemimiz bulunmamaktadır. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 13 Ocak 2007 Tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun Deniz Turizmi ile İlgili Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunda ilk defa kruvaziyer turizm tanımı yer almış olup, böylelikle ülkemizde kruvaziyer gemi inşaatı ve sektörü yeni bir ivme kazanacak ülkemiz kıyılarının turizm açısından değerlendirilme çeşitliği artarak döviz kazancında ülke ekonomisine önemli girdiler sağlanacaktır.

İzmir Limanı bir özelleştirme dönemine girmektedir. Bodrum Kruvaziyer Terminali Projesi ise uzun yıllardır ülkemizin ve özellikle Bodrum'luların gündeminde yer alan Bodrum Yolcu İskelesi, 2003 yılında Yap İşlet Devret sistemiyle DLH Genel Müdürlüğü tarafından ihale edilmiş olup, 2008 yılında faaliyete geçmiştir. Böylelikle, 200 metre uzunluğunda bir ana iskele ile feribot ve tekne yanaşma yapılarından oluşmuş olan Bodrum Yolcu İskelesi, ülkemizin ilk tam kapsamlı ve modern kruvaziyer terminali olarak hayata geçmiştir.

Bodrum'un turizm potansiyelinde önemli bir sıçrama yaratması beklenen terminalin, günümüz şartlarına uygun boyut ve kapasitede yapılabilmesi için çalışmalar da bir yandan devam etmektedir. Ayrıca, Marmaris'te hizmet vermekte olan kruvaziyer limanı her geçen yıl artan gemi ve yolcu trafiği yanında büyük ve modern tip yolcu gemilerinin uğrak yeri olmuştur. Limanın kapasitesinin artırılması ve yeni yanaşma yerleri oluşturulması için planlama ve avan projelendirme

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

çalışmaları devam etmektedir. Özet olarak, kruvaziyer turizm desteklenmeli, armatörlerimiz bu konuda yatırım yapmaya kanalize edilmeli ve mevcut limanlar ISPS Koduna uygun hale getirilmelidir. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın tasarı halindeki 2023 Turizm Stratejisine göre aralarında Galata ve Haydarpaşa limanlarının da bulunduğu 10 civarında kruvaziyer liman yapılması gündemdedir.

Dünya kruvaziyer şirketleri İstanbul'u Kalkış-Varış Limanı (Turn-Around Port) olarak ilan ederek gelişme programına almışlardır.

- Akdeniz'de ana limanlar;
- Barcelona
- Venedik
- Napoli
- Pire

Ek Olarak;

- İstanbul
- İzmir
- Antalya

İstanbul, İzmir ve Antalya ile birlikte ek liman olarak lanse edilen St.Petersburg tüm şartları tamamlayarak 2008 yılında Turn-Around Port olmaya hak kazanmıştır

Ana liman olabilmek için;

- Dünya kenti olması
- Modern ve kruvaziyer limanına yakın hava limanına sahip olması,
- Limana yakın otellerin olması
- Ulaşım yollarının yeterli olması
- Kruvaziyer gemi yolcu trafiğine uygun modern yolcu terminali olması, 2500-5500 yolcu kapasiteli gemiler için uygun rıhtım olması, gerekmektedir. İstanbul, İzmir ve Antalya bu şartların tümüne sahiptir.

İlk kez 1831 yılında İtalya'dan yola çıkıp İzmir'i de kapsayan bir Akdeniz turu ile başlayan kruvaziyer turizmi, 2013 yılı

sonunda dünya genelinde 20.9 milyon yolcuya ulaşmıştır. 2013 yılında, söz konusu 20.9 milyon kişinin 2.2 milyonu Türkiye limanlarını ziyaret etmiştir. Bir başka deyişle toplam kruvaziyer turistinin yaklaşık yüzde 11'inin yolu Türkiye'den geçmiştir. Beklentiler bu yıl dünya genelinde kruvaziyer turist sayısının 22 milyona ulaşması. Bu da, yaklaşık yüzde 5'lik bir artış beklentisi demek. Dünya limanları yüzde 5'lik büyüme hedefleri ile yola devam ederken, Türkiye dünya ortalaması üzerinde büyüme potansiyeli vaat etmiştir.

Türkiye'ye gelen kruvaziyer gemilerinin yüzde 40'a yakını Yunanistan'daki Pire Limanı'ndan hareket ettiği için bu ülkedeki negatif gelişmeler direkt Türkiye'yi de etkiler hale gelmiştir. Pire Limanı'nda yaşanan olumsuzluklar nedeniyle rezervasyonlarını Batı Akdeniz'e kaydırma eğilimi gösteren dev kruvaziyer şirketlerin bu stratejisi Türkiye'nin bu alanda büyüme oranını da yarıya düşürmüştür. Yunanistan faktörüne rağmen kruvaziyer yolcuların Türk turizminde önemi giderek artmaktadır. 2003 yılında sadece 581 bin kruvaziyer yolcuyu ağırlayan sektör, 11 yılda yüzde 285 gibi büyük bir artışa imza atarak 2014 yılında ufak bir düşüşle 1.8 milyon yolcuya ulaşmıştır. Oysa aynı dönemde dünya kruvaziyer turisti sayısındaki artış yüzde 150'lerde kaldı. Yani Türkiye dünya genelinin 2 katına yakın bir büyümeye imza atmıştır.

2013'te 2.2 milyon kruvaziyer turisti Türkiye'ye ziyaret ederken, bu rakam 2014 yılında başlayan Yunanistan'daki kriz ve grevlerin etkisi ile birlikte 2016 yılında dünyada yaşanan global kriz ve terör tehdidi kruvaziyer şirketlerinin, Doğu Akdeniz'den Uzak Doğu Kruvaziyer turlarına yönelmesi sebep olmuştur.

Kruvaziyer turisti, sağladığı gelir açısından da deniz turizminin yükselen

yıldızı olmuştur. Kruvaziyer turistinin 7 günlük bir seyahatte gemide harcadığı tutar ortalama bin 719 dolardır. Yani kruvaziyer turizminin sadece gemiler açısından büyüklüğü 36 milyar dolara ulaşmış durumdadır. Bu rakama, kruvaziyer turistinin gemi dışında yaptığı harcamalar dahil değildir. Kruvaziyer turist, normal bir turistin ortalama 3 katı kadar harcama yapmaktadır. Örneğin; Türkiye'de normal bir turistin günlük ortalama harcaması 50-55 dolar seviyesindeyken, transit bir limanda kruvaziyer turisti için bu rakam 120 doları, ana limanlarda ise 150 doları geçmektedir. Kruvaziyer tayfası da limanlarda günlük ortalama 70 dolar harcama yapmaktadırlar.. Bu rakamlar baz alınarak yapılan hesaba göre, kruvaziyer turisti ve tayfasından Türkiye'de esnafa yaklaşık 400 milyon dolar para bırakmaktadır.

Özetle; 2013'te 2.2 milyon kruvaziyer turisti Türkiye'ye ziyaret ederken, bu rakam 2014'te dünyada yaşanan ekonomik krizle birlikte Yunanistan'daki kriz ve grevlerin etkisi ile kruvaziyer şirketlerinin Batı Akdeniz turlarına yönelmesi sebebiyle 1.8 milyon turiste ulaşmıştır.

- Dünyadaki tüm kruvaziyer turistlerinin yüzde 11'inin yolu Türkiye'den geçmektedir.
- Bir kruvaziyer turistinin 7 günlük gemi harcaması ortalama bin 719 dolardır.
- Türkiye'de günlük turist harcaması (konaklama ve ulaştırma hariç) ortalama 50 dolar, kruvaziyer turistinin limanlarda yaptığı günlük harcama ise ortalama 120-150 dolardır.
- Türkiye'ye gelen turistlerin yüzde 30'unun durağı İstanbul olmakla birlikte, İstanbul'u Kuşadası ve İzmir takip etmektedir..
- Dünya genelindeki 20.9 milyon kruvaziyer turistin yüzde 84'ü ABD'lidir.
- En çok tercih edilen rota yüzde

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

37.3 ile Karayipler ve Bahamalar. Türkiye'nin de içinde bulunduğu Akdeniz Bölgesi yüzde 19.1 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Dünya ekonomisinde 2008-2009 krizinin yaralarını sarmasıyla birlikte yeniden büyümeye başlayan kruvaziyer turizmde Türkiye'nin de yükselişi sürmektedir. Son 11 yıla bakıldığında sadece 2009 yılında gerileme yaşayan Türkiye'ye gelen kruvaziyer turisti sayısı 2013 yılında 2.2 milyonu geçerek, dünyadan aldığı pay yüzde 11'e çıkmıştır. Son 10 yılda büyüme oranı yüzde 285 olarak gerçekleşmiştir. Kesinleşen rezervasyonlar ve ön talepler dikkate alındığında Türkiye'ye gelen kruvaziyer turisti sayısının 2019 yılında da tekrar yüzde 2-3 seviyesinde artması ve 2.3 milyona çıkması beklenmektedir.

Kruvaziyer turistin yüzde 30'u İstanbul'a gelmektedir. Türkiye'ye gelen kruvaziyer turistlerinin yüzde 30'unun durağı İstanbul oldu. Bunu yüzde 25.7 ile Kuşadası ve yüzde 21.7 ile İzmir takip etti.

Salıpazarı Limanı'nın özelleştirmesi nedeniyle kruvaziyer gemilerin yanaşma yeri sıkıntısı:

Bilindiği üzere, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 04.10.2013 tarih ve 2013/157 sayılı kararı uyarınca İstanbul Salıpazarı Liman Sahası'nın işletme hakkı 30 yıl süre ile Doğuş Holding A.Ş.'ye verilmiş olup, Salıpazarı Liman sahası Şubat 2014 itibariyle söz konusu firmaya devredilmiştir. Galata Port Projesi kapsamında Salıpazarı Yolcu Limanı imar inşaatının İstanbul'a gelecek kruvaziyer gemilerin yanaşma yeri sıkıntısı yaşamasına neden olması, dünya kruvaziyer acenteleri tarafından İstanbul'un bir Kalkış ve Varış Limanı (Turn-Around Port) olarak seçilmesi sebebiyle mevcut kruvaziyer turizm potansiyelinin korunması ve artırılması için;

-Zeyport Limanı'na 150 metre Boyuna Kadar Kruvaziyer Gemilerin yanaştırılmasının sağlanması,

-Turizm-2023 Stratejisi doğrultusunda Ataköy Marina ve Yenikapı Dolgu ve Miting Alanında yapılacak İmar Plan Değişikliği ile 150 Metre ve Üstü Kruvaziyer Gemiler İçin Bağlama ve Barınma Terminali'nin yanı sıra bir Home Port Terminali'nin yapılmasının,

- Sarayburnu Rıhtımının da alternatif liman olarak kullanılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

“İstanbul, Kuşadası ve İzmir yolcuların yüzde 75'ini ağırlamaktadır”

Türkiye'ye gelen kruvaziyer turistinin geçtiğimiz yıllara göre 2019'da yüzde 2-3 artması beklenmektedir. Sektörün en büyük 3 şirketi Carnival Corporation, Royal Caribbean Cruises ve Norwegian Cruise yolcuların yüzde 79.4'üne, gelirin yüzde 71.8'ine sahiptir. Yolcuların ve tayfaların 2015 yılında limanlarda yaptığı doğrudan harcama yaklaşık 19.2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Kruvaziyer turizminin yüzde 84 gibi önemli bir kısmı ABD'li turistlerden oluşmaktadır. 1990 yılından bu yana toplam 200 milyonu aşkın yolcu kruvaziyer turizmini tercih etmiştir. Bu rakamın yüzde 40'ı son 5 yılda yolculuk yapmıştır. Ortalama bir kruvaziyer yolculuğu 7 gün sürerken, kruvaziyer turistlerinin en çok tercih ettiği rota ise yüzde 37.3 ile Karayipler ve Bahamalar olarak gerçekleşmiştir. Bunu yüzde 19.9 ile Türkiye'nin de içinde bulunduğu Akdeniz Bölgesi takip etmiştir.

Bölge	Pay (%)
Karayipler/Bahamalar	37,3
Akdeniz	19,9
Avrupa (Akdeniz hariç)	9,8
Asya	3,6
Avustralya/Yeni Zelanda/G. Pasifik	4,1
Alaska	5,4
Güney Amerika	3,4
Diğer	16,5

Kruvaziyer yolcularının yaş ortalaması 50'dir. Yapılan araştırmalar yolcuların ortalama yıllık gelirinin 100-110 bin dolar seviyesinde olduğunu ortaya koymaktadır. Yolcuların kruvaziyer turizmini tercih etmesinin önemli nedeni

'eğlenceli ve hesaplı lüks' olarak öne çıkmasıdır. Yolcuların yüzde 86 gibi önemli bir kısmı evli ve yüzde 75'i zaten seyahate eşleriyle katılmaktadır. Kruvaziyer turistinin gemide yaptığı harcama 7 günlük bir ortalama sehayat

için 1.719 dolardır. Bu miktarın yüzde 75'i bilet parasına gitmektedir.

Gemide yapılan diğer harcama kalemleri ise casino, bar, iniş giderleri ve spa olarak öne çıkıyor.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Buna ek olarak, kruvaziyer turisti ve gemi tayfalarının indiği limanlarda yaptığı harcamanın 2015 yılında 19.2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Kruvaziyer turizminden en çok hangi limanların kazandığına bakıldığında

ABD'de Florida'nın açık ara lider olduğu göze çarpmaktadır.

Florida'da 3 kruvaziyer limanının toplam geliri yaklaşık 1.5 milyar dolardır. Miami Limanı 605 milyon dolarlık gelirle

dünya lideri konumundadır. Dünya sıralamasında 4'üncü olan, Avrupa'da ise ilk sırada yer alan liman ise Barcelona'dır.

2023 HEDEFİ VE YENİ LİMANLAR

Gelir düzeyi yüksek bir turizm kitlesi demek olan kruvaziyer turizm, Türkiye için de büyük önem taşımaktadır. Bunun için kuşkusuz ilk etapta gerekli olan şey ise liman sayısını artırmak. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Türkiye Turizm Stratejisi 2023 hedefinde de yeni limanlar yer alıyor. Buna göre,

- Samandağı Kruvaziyer Limanı,
- Antalya Kruvaziyer Limanı,
- Çeşme Kruvaziyer Limanı,
- Çanakkale Kruvaziyer Limanı,
- İstanbul Galata Kruvaziyer Limanı,
- İstanbul Ataköy Kruvaziyer Limanı,
- İstanbul Zeytinburnu Kruvaziyer Limanı,
- Samsun Kruvaziyer Limanı,
- Trabzon Kruvaziyer Limanı, programa alınmış durumda.

Buna göre Turizm Sektöründe Başarmamız Gerekenler

1. Turizm çevre ve altyapı dengesinin kurulması ve çevre bilincinin oluşturulması
2. Yeterli düzeyde tanıtım
3. Fiyat dengesi
4. Kalifiye eleman
5. Ülke geneline yayılma
6. İç turizmde tatil bilincinin artırılması
7. Turizm sezonunun 12 aya çıkartılması
8. Verimlilik örgütlenmesinin sağlanması, sektörel güvencelerin oluşturulması

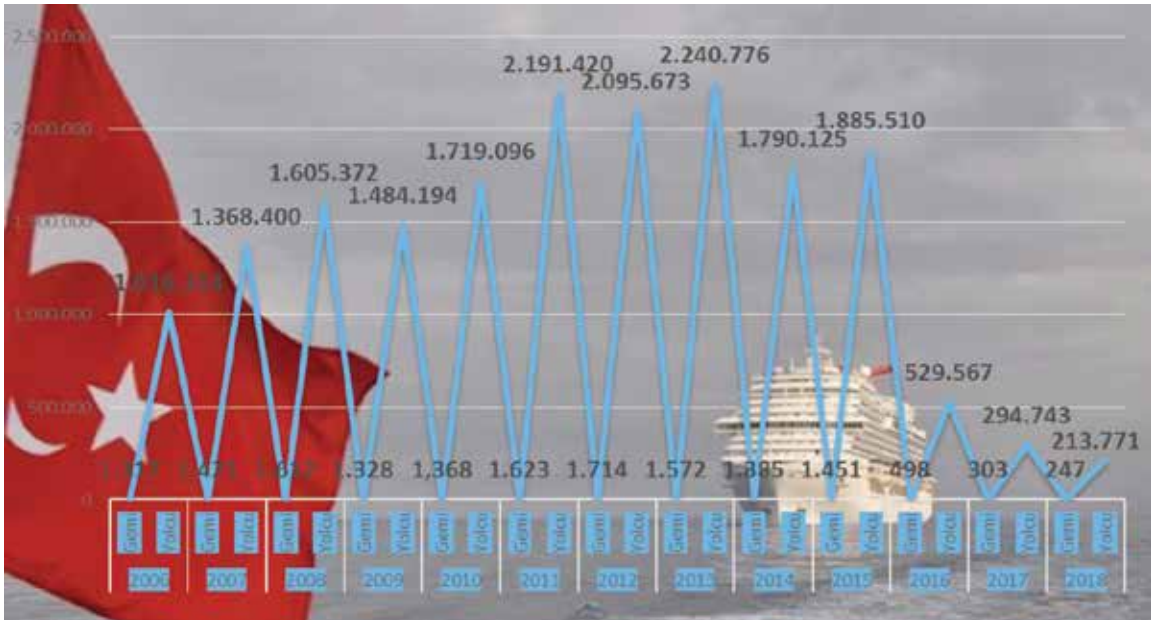
Türkiye Turizm Sektörünün Güçlü Yanları

1. İklim, doğal kaynaklar ile tarihi değerlerin varlığı ve henüz büyük oranda bozulmamış çevre

2. Ana pazarlardaki tanınmışlık, pazar payının yüksekliği ve buralarda Türkiye uzmanistisi seyahat organizatörleri ve uçak şirketlerinin varlığı
3. Akdeniz çanağındaki rakip ülkelere göre daha yeni ve daha nitelikli tesislerin varlığı
4. Halı, deri, konfeksiyon ve mücevher başta olmak üzere alışveriş olanakları, yöresel potansiyele bağlı olarak gelişen el sanatları ve el sanatı ürünlerinin varlığı
5. Turizmin çeşitlenmesine olanak veren coğrafi yapı ve ulaşım olanakları

2018 yılında 303 adet gemi ile 294.743 adet yabancı uyruklu yolcu ülkemiz limanlarını ziyaret etmiştir.

Yıllar itibariyle ülkemiz limanlarını ziyaret eden kruvaziyer gemi ve yolcu sayıları (2010-2018)

Kaynak: T.C.Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

DALIŞ TURİZMİ VE SU SPORLARI FAALİYETLERİ

Son yıllarda tüm dünyada yepyeni bir turizm dalı olan “Dalış Turizmi” kavramı oluşmuştur. Türkiye’nin sahip olduğu eşsiz sualtı değerlerinden başka ülkemizin bu konuda avantajlı bir yanı da coğrafi konumudur. 1985 yılında batık gemi kalıntılarının da içinde bulunduğu sualtı kültürel değerlerimiz, Kültür Bakanlığı’nın girişimleri ile bilimsel dalışlar dışında tüm dalışlara kapatılmıştır. 2001 yılı Eylül ayında Kültür Bakanlığı çalışmaları sonucu turizm amaçlı dalışlara kapalı olan alanlar tekrar değerlendirilmiştir. Bodrum-Turgutreis yakınlarındaki ve birçok antik batık gemi kalıntısını bünyesinde bulunduran Yassıada, Kaş yakınlarındaki Kekova batık kenti ve Çanakkale bölgesinde bulunan 1. Dünya Savaşı’nın gemi kalıntıları kontrollü olarak dalış turizmine açıldığı durumda Türkiye Kültür Dalış Turizmi açısından dünyanın en önemli ülkeleri arasında olacağı değerlendirilmektedir. Gelişen teknoloji sonucu eğlence ve spor amaçlı deniz araçları ortaya çıkmıştır. (Sörf, yelken tekneleri, jet-ski, kayak, banana, paraşüt v.s.) Özellikle otel veya tatilköyü önlerinde faaliyet gösteren rekrasyonel su sporları işletmelerinin sayısı ülke genelinde yaklaşık 700’dür. Su sporları, adı spor olsa bile sermaye-emek-bilgi yoğun birer ticari işletmelerdir. Kesin kurallarla denetlenen ve belirli özel kulvarlarda çalışan bu meslek dalı, 1990’lardan sonra hızla gelişmiş ve

ciddi bir sektör olmuştur. Ülkemizde dalış turizmi ise çok uzun yıllardan beri yapılmaktadır. Özellikle arkeolojik denizaltı değerlerimizin çokluğu uzun yıllar bu sektörü ciddi kısıtlamalarla karşı karşıya bırakmıştır. Ancak, sonraki gelişmeler bu Turizm dalının döviz getirici ve kültürel arkeolojik değerleri tanıtımının önemi ortaya çıkarmıştır. İzinli dalış bölgeleri genişlemiştir. Hatta sualtı parkları-müzeleri girişimlerine başlanmıştır.

Ülke genelinde 700 dolayında su sporu işletmesinin büyük bir bölümü mevcut turistik tesisler bölgesinde, diğerleri İl ve İlçe Turizm Müdürlüklerinin belirlediği sahalarda faaliyet göstermektedir. Yıl içinde gerçekleştirilen su sporları

aktiviteleri karşılığında 150 Milyon Dolar gelir elde edildiği tahmin edilmektedir. Fethiye’den Marmaris / Aksaz’a kadar olan sahil şeridi geçtiğimiz yıllarda su sporları merkezi ilan edilmiş olup, anılan bölge kürekçilerin ve yelkencilerin odağı haline gelmiştir. Fethiye Körfezi’nde her yıl Mart aylarında uluslararası kürek yarışları düzenlenmektedir.

Çeşme Yarımadası, öncelikli yatırımlara dahil edilerek turizm sezonunu 12 aya çıkartacak yap-işlet-devret modeli uygulanmalıdır. Çeşme Yarımadası’nda sportif aktiviteler için kamp turizmi (futbol, basketbol), jeotermal seracılık, Alaçatı’da dünya çapında sörf okulu, yat limanı bölgesi, balıkçılık ve turizme öncelik tanınabilecek niteliktedir.

Valilikten Belgeli Turizm Amaçlı Sualtı / Su üstü Deniz Turizmi Araçları İşletmeleri ve Belgeleri

Deniz Turizmi Araçları İşletmeleri ve Belgeleri	İşletme Sayısı	Sualtı Belge Sayısı	Su Üstü Belge Sayısı
TOPLAM	781	263	697

EĞİTİM

Denizcilik eğitimi, toplumun tüm kesimlerine optimal seviyede yansıtılmalıdır. Kalkınmanın, çağdaşlaşmanın ve dışa açılmanın esasını oluşturan eğitimin en önemli işlevlerinden biri de nitelikli insan

gücünü yetiştirmektir. Belirlenen nitelikteki insanı yetiştirmek, ancak iş alanlarının gereksinim duyduğu bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandıracak eğitim öğretim ortamının sağlanmasıyla mümkündür. Özellikle kamu ve özel sektör kuruluşlarının denizcilik eğitimi

alanına gerekli önemi göstermemeleri sonucu bir yandan kamunun eğitim maliyetini arttırmakta, diğer yandan da verilen eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Denizcilik eğitimi alanında karşılaşılan sorunların ana başlıkları aşağıda sıralanmıştır.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

- a) Günlük deniz gezileri yapan işletmelerin gereksinim duyduğu işgücünün yetiştirilmesinde darboğazlar vardır.
- b) Deniz turizmi alanında çalışan ya da gereksinim duyulan personeli yetiştirmek üzere açılmış olan orta ve yüksek öğretim düzeyindeki eğitim kurumları yetersizdir.
- c) Yaygın eğitim alanında özel sektör tarafından açılmış olan kurslarda verilen eğitimi nitelikli değildir.
- d) Denizcilik eğitimi konusunda Denizcilik Müsteşarlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında istenilen düzeyde koordine sağlanamamıştır.
- e) Turizm meslek yüksek okulları ile turizm alanında eğitim veren işletmecilik fakültelerinde yat turizmi ile ilgili derslere yeterince yer verilememektedir.

Bu sorunların çözümüne yönelik olarak:

- a) Deniz turizmi alanında çalışan personeli yetiştirmek üzere orta öğretim düzeyinde resmi ve özel Anadolu Meslek Liseleri ile yat limanlarının bulunduğu yörelerdeki Anadolu Meslek Liseleri bünyesinde denizcilik eğitimi bölümleri açılmalıdır. Nitekim Bodrum Anadolu Meslek Lisesi bünyesinde yıllardır yatçılık eğitimi veren okul, sektör ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın müştereken hazırladığı müfredatıyla bu konuya iyi bir örnektir.
- b) Denizcilik eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında yat işletmeciliği, deniz turizmi vb. alanlarda çalışacak elemanların yetiştirilmesi için gerek duyulan bölümler açılmalıdır.
- c) Yaygın eğitim alanında özel sektör tarafından açılmış olan kurslarda verilen eğitim, denizcilik sektörünün ihtiyaç duyduğu becerikli insan gücünü yetiştirebilecek nitelikte olmalıdır.
- d) Denizcilik eğitimi konusunda ilgili birimler arasında koordinasyon sağlanmalıdır.
- e) Turizm meslek yüksek okullarında ve turizm alanında eğitim veren işletmecilik fakültelerinde yat turizmiyle ilgili derslere daha fazla yer verilmelidir.

EKONOMİ

Deniz turizmi ülkemiz için çok önemli bir gelir kaynağıdır. 2023 yılında AB ülkelerindeki emekli nüfusun 100 milyonu aşacağı değerlendirilmektedir. Bu potansiyelin rasyonel bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Deniz Turizmi önemli bir gelir kaynağımız olmakla birlikte düzenli bir döviz istatistiğine sahip değildir. Deniz turizmi içindeki tüm sektörler Deniz Turizmi Yönetmeliği ile belgelendirilmeli ve döviz girdileri istatistiklerindeki sapmalar düzeltilmelidir.

AMAÇ VE STRATEJİLER

Stratejik Amaçlar

Deniz Turizmi Sektörü'nün stratejik amaçlarının en başında Türkiye Kıyıları Makro Plan Projesi çerçevesinde kıyılarımızın planlanarak, deniz turizmine elverişli koy, körfez ve kıyılarımızın belirlenmesi ve belirlenen bölgelerinin ekolojik dengesini bozmayacak şekilde yapılacak düzenlemelerle yeniden bölgesel kalkınma planlarını gerçekleştirilmesidir.

Hedef ve İlkeler

Türkiye, deniz turizmi bakımından İspanya, Fransa, İtalya, Hırvatistan ve Yunanistan'ın gerisindedir. Ancak yat limanları ve yatlarda üretilen turizm hizmetleri ile yat limanları ve çekek yerlerinde verilen onarım hizmetleri bakımından Akdeniz'de önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye kıyılarında sadece 10 Bin yat ağırlanabilmektedir; çünkü marina sayısı ve çeşidi yetersizdir. Denizcilik Müsteşarlığı'nın verilerine göre, Türkiye'de 300 kıyı tesisi bulunmaktadır. Limanlar yedi kuruluşun ilgi alanındadır, kurumlar arası koordinasyon sağlanamamaktadır. Deniz turizmi 10 milyar dolarlık gelir vadeden bir sektördür.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Tüm bu verilerin ışığında; Türkiye için çok önemli bir gelir kaynağı olan

deniz turizminde arzu edilen seviyeye ulaşamadığı saptanmaktadır. Türkiye'de turizm anlayışı, turizmin tamamlayıcı unsuru olan konaklamayı esas kabul etmekte, ana amaç olan unsurları ise tâli faktör olarak görmektedir. Kongre ve bilimsel turizm dışında tarihi, kültürel, dini ve doğal motifler de turizmin önemli unsurlarıdır. Türkiye'ye gelen turistlerin yüzde 80'inden fazlasının deniz varlıkları için geldiği Turizm Bakanlığı tarafından teyid edilmektedir. Deniz turizminin Türkiye'nin turizm gelirleri içinde tâli unsur olarak algılanmasına karşılık, yüzde 20'lik payı oluşturmaktadır.

Akdeniz ülkeleriyle rekabet eksikliği, bölgesel istikrarsızlık, makro ekonomik istikrarsızlık, kötü imaj ve tanıtım gibi ülkemiz turizmi için en büyük tehdit ve riskleri oluşturan faktörlere rağmen; iyi bir tanıtım atağıyla ve diğer sorunların da giderilmesiyle ülkemiz yat turizminde Akdeniz'in en tercih edilen ülkelerinden biri olma özelliğini, artan bir taleple sürdürme şansına sahip olacaktır. Türkiye'nin deniz turizminden optimal anlamda yararlanabilmesi için liman ücretlerinin düşürülmesi, marina yatırımlarının tamamlanması ve yeni marinaların yapılması, ekonomik getirisi çok yüksek bir turizm türü olan kruvaziyer turizmin teşvik edilmesi ve müteşebbislere finansmanda gerekli kolaylıkların sağlanması, yat turizminin ve su sporlarının desteklenmesi, çok önemli bir potansiyeli bünyesinde barındıran turizme uygun sörf alanları ve dalış alanlarının hizmete sokulması gerekmektedir. Bu uygulamaların gerçekleştiği durumda Türkiye deniz turizminde dünyanın en iyi birkaç ülkesinden biri olma imkân ve şansına sahip olacaktır.

Kaynaklar: CLIA ve Med Cruise Verileri, TURSAB Kruvaziyer Raporu, DTGM Verileri

Hazırlayan: İMEAK DTO Kıyı Yapıları ve Deniz Turizmi Genel Sekreter Yardımcılığı
Deniz Turizmi & Deniz Kaynakları Birimi

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

ALİAĞA BÖLGESİ'NDE DENİZ TURİZM FAALİYETLERİ

ADEM ŞİMŞEK
DTO ALİAĞA ŞUBESİ YÖN. KUR. BŞK.

Eylül 2018 yılında kurulan İMEAK DTO Aliağa Şubemizin sorumluluk sahasında Türkiye'nin önemli 17 limanı, gemi söküme bölgesi ve büyük ticari yatırımları olmasının yanında, Kuzey Ege Bölgesi'nin önemli turizm destinasyonlarını da içine almaktadır. Ege'nin tarihi doku ve doğal güzelliklerinin yer aldığı Ayvalık, Dikili ve Foça bölgesi pek çok yerli yabancı turiste ev sahipliği yapmaktadır.

Bununla birlikte Yeni Foça ve Şakran'da yapılması planlanan yat limanlarının bölgemize farklı ve önemli bir değer daha katacağını biliyor ve projelerin bir an evvel hayata geçmesini umuyoruz. Çaltılıdere Yat İmalat Tesisi projesi de, tüm bu sektörlerin bağlayıcılığını üstlenerek, bölgemizi deniz turizmi paydaşlarının buluşma noktası haline getirecektir.

AYVALIK

Ege Denizi'nin kuzeyinde bulunan Ayvalık'ta Setur Ayvalık Marina yabancı turistlerin ülkemize giriş yaptığı yat limanlarımızın başında gelmektedir. Setur Ayvalık Marina denizde 200, karada 70 yat kapasitesi bulunan, Ege yaşantısının doğal güzelliklerini mitolojik öğelerini, kültürünü bir arada yaşamak isteyenlerin ve kuzey-güney seyirlerinin vazgeçilmez durak noktasıdır. Çam ormanları ve zeytin ağaçları ile bezeli, tarih ve deniz kokan, tarihte Talliani ya da Kydonia diye bilinen ve çok eski bir yerleşim merkezi olan Ayvalık, iç içe geçmiş birbirinden güzel koy ve çevresini sarmalayan irili ufaklı 24 adaya sahiptir. Ayvalık Adaları Milli Park ilan edilerek yerleşime yasaklanmıştır. Tekne turları, yolcu gemileri, sualtı zenginlikleri ve su üstü sporlara elverişli iklimi ile her yönüyle tam bir "deniz turizmi destinasyonudur".

Dünyada en çok tanınan antik Ege kentlerinden biri olan Bergama'ya ulaşım kolaydır. Türkiye'nin en güzel plajlarından olan Sarımsaklı'da denizin ve güneşin tadını çıkarabilir, günbatımını en güzel haliyle Şeytan Sofrası'nda yaşayabilirsiniz. Tarih kokan Cunda (Alibey) Adası'nın dar sokaklarında kendinizi kaybedebilirsiniz, en leziz balıklarını yiyebilirsiniz. Ayvalık zeytinleri ile ünlüdür. Ayrıca, Kozak'ın Çam balı da yörenin aranan ürünleri arasındadır. Yunan Mitolojisinden Homeros'un "Tanrıçaların Dağı" ve İlyada'sında "çok pınarlı, hayvanı ve bitkisi bol olan yer" diye andığı, bilinen ilk güzellik yarışmasına ev sahipliği yapan Kaz Dağları, tarihsel ve kültürel zenginliğin

yanı sıra ekolojik açıdan da dünyanın en önemli bölgelerindendir.

Ayvalık'ın karşısında ise Yunanistan'ın Midilli adası çıplak gözle görülebilecek yakınlıktadır. Ayvalık'ta oluşturulan "Deniz Gümrük Kapısı" ile turistlerin deniz yoluyla (özellikle Midilli üzerinden) ülkeye giriş yapmaları oldukça kolaydır. Sezon boyunca Ayvalık'tan Midilli'ye 6 adet yolcu gemisi sürekli seferler yaparak Ege Denizi'nin iki komşusu bir araya getirmektedir. Öyle ki haftalık alışveriş yapmak için bile yolcu sirkülasyonu oldukça fazladır. Kışları ılık ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak fakat devamlı hafif rüzgârlı olan Ayvalık'ın yaz sıcaklığı ortalama 24-34°C'dir. Bu esen havası ile windsurf ve kitesurf yapmak isteyen ziyaretçilerin gözdesi haline gelmektedir. Windsurf Türkiye yarışlarına ev sahipliği yapan bu ilçemiz bu konudaki iddiasını su sporlarının her alanında devam ettirerek kendisini geliştirmeye devam etmektedir.

Sezon boyunca irili ufaklı her turist grubuna hitap edebilecek nitelikte yaklaşık 56 adet tekne ile geceli gündüzlü Ayvalık'ın en güzel koylarına ve adalara gününbirlik tekne turları yapılabilmektedir. Adalar, dalış merkezlerinin dalış yaptıkları ve gezi teknelerinin yapmış oldukları turlarda

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

mola verdikleri uğrak noktalarıdır. Bu adalar etrafında dalışa uygun 60 ayrı nokta bulunmaktadır. Ayvalık Adaları kaynaklarda isim olarak Yund Adaları veya Cunda Adaları olarak da geçmektedir. (Cunda Adası, Küçük Maden, Taşlı Ada, Kara Ada, Pınar Adası, Tavuk Adası, Oker Adası (Kalemlı Adası), Akoğlu Adası (Armutçuk Adası), Çıplak Ada, Yalnız Ada, Yellice Adası, Güneş Adası (İlyosta), Güvercin Adası, Kız Adası (Kaşık Adası), Taş Ada, Maden Adası, Yelken Adası, Yuvarlak Ada, Yumurta Adası (Küçük İlyosta), Hasır Ada, Balık Ada, Çiçek Ada)

Türkiye'nin en zengin su altı güzelliklerine sahip merkezlerden biri olan Ayvalık'ta kırmızı mercan resifleri, amfora kalıntıları ve sünger türleri keşfedilmeyi beklemektedir. Ayvalık'ta dalış denilince hemen kırmızı mercanlar hatırlanmakla birlikte, Kuzey Ege ekosistemine özgü akıntı sistemleriyle besleyici elementlerin çokluğu dip yapısını canlı türleri açısından oldukça zenginleştirmiştir. Kırmızı mercanlar dünyada sadece Ayvalık ve İtalya'nın Portofino şehrinde bulunmaktadır.

Tokmaklar, Kerbela, Ezerbey, Deli Mehmet, Hayalet Taşları ve ismi verilmemiş birçok nokta, Ayvalık'a gelen dalıcılar için vazgeçilmez uğrak yerleridir. Ayvalık'ın sualtı hazinelerini keşfetmenize yardımcı olacak 4 dalış teknesi kırmızı mercan, sünger çeşitleri, deniz tavaşanı, denizatı, mıgırı, müren, ahtapot, eşkina, böcek, istakoz, orfoz, lagos, vatoz çeşitlerine selam vermenizi sağlayacaktır.

DİKİLİ

Arkeolojik bulgulara göre Aterneus adı verilen ve tarihi M.Ö. 4000-5000'li yıllara kadar dayanan Dikili; Akalar, Lidyalılar, İranlılar, Friky ve Mysialılar daha sonra Romalılar, Bergamalılar, Orta Çağ'da da Bizanslılar, Cenovalılar, Selçuklular ve Osmanlıların hakimiyetiyle günümüze kadar gelmiştir. İzmir'e 118 km. uzaklıkta bulunan bu denizci ilçe Midilli'ye 18 mil uzaklıktadır.

20 km. Dikili, 22 km. Çandarlı Plajı olan Dikili'de 7 adet sualtı ve suüstü sportif faaliyet gösteren işletme ve 10 adet günün birlik tu teknesi bulunmaktadır. Bu teknelerin mola noktaları Deçemko Koyu

(Killik Burnu), Yer Yıkığı Koyu (Yerel İsmi Zindancık Koyu), Kokarotlu Koyu (Yerel İsmi Hanımın Koyu) Kokarotlu Koyu Güneyi (Yerel İsmi Pizza Koyu), Bademli Feneri'nin doğusundaki Koy, Kalem Adası'nın güneydoğusundaki Koy (Yerel İsmi İlica Koyu) Kalem Adası ile Garip Ada Arası (Yerel İsmi Akvaryum), Hayıtlı Koyu'dur.

Yerleşme çevresinde M.Ö. 10. yüzyıla tarihlenen Antik Aterneus Kenti ile Pitane (Çandarlı) kenti kalıntıları bulunur. Dikili aynı adla anılan limanı ile hareketli bir gümrük kapısı durumundadır. Dikili'ye çok yakında bulunan Bergama (Pergamon) kentinin tarihi-kültürel varlıklarını görmeye gelen turistler Dikili limanını kullanmaktadır. Çandarlı rüzgarı ve denizi ile windsurf için oldukça uygun bir destinasyondur. Türkiye windsurf yarışlarının bir ayağının yapıldığı bu sahil sörfçülerin yeni adresi olmaya adaydır.

Dikili'nin dalış noktaları da oldukça dikkat çekici ve zengindir. Bunlardan bazıları Zindancık Koyu, Yahudi Kalesi, Ayanikola (Güvercin Taşları), Fransız Sığılığı, Maltepe Burnu, İki Kardeşadası (1), İki Kardeşadası (2), Şeytan Adası, Kız Kulesi Adası Limanlığı, Kız Kulesi Adası, Kız Kulesi Yarık, Asker Topuğu, Bülbül Topuğu, Ömer Sub Dalış Noktası, Taksi Adası, İkizadalar, Böcek Dalış Noktası'dır.

Midilli – Dikili arasında haftada bir gün yolcu teknesi seferleri yapılmaktadır. Ayrıca Dikili Limanı kruvaziyer gemilerine ev sahipliği yapmakta olup, 2019 yılında 7, 2020'de 8, 2021'de 5 gemi seferi planlanmış şekilde programlarında yer almaktadır

FOÇA

Adını kenti çevreleyen adalarında yaşayan foklardan alan Phokaia (Foça), üç tarafı denizle çevrili bir yarımada üzerinde kurulmuştur. Karşısında yer

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

alan İncir, Orak ve Fener Adaları Foça'yı doğal bir liman durumuna getirmiştir. İşin ilginç bu adaların silueti de fok balığını andırmaktadır. Bir zamanlar denizkızlarının yaşadığı ve balıkçıların yolunu şaşırp teknelerinin batmalarına neden olduğu söylenen Siren Kayalıkları ve Foça Adalarını gezmek denizkızlarının seslerini işitmek gibi ruhunuzu okşayacaktır. Küçük Deniz ve Büyük Deniz Liman'da farklı konseptleriyle misafirlerini bekleyen 33 adet günübirlik gezi teknesi bulunmakla birlikte ve yelken, windsurf ve dalış yapabileceğiniz 5 adet su üstü, 1 adet sualtı sportif faaliyet yapan işletmesi bulunmaktadır.

Foça ve Yeni Foça'da bulunan tesisler ılıman iklimi kesintisiz rüzgârı, kapalı ve güvenli koylarıyla çam ormanının arasında, her yaştan turiste sörf ve yelken keyfini tattırmaya hazırdır. Yüzme, yelken ve sörf yarışlarına ev sahipliği yapan ve daha fazlasını yapmak üzere projeler sunan Foça'nın adını daha çok duyacağımıza eminiz.

Foça günübirlik gezi teknesi mola noktaları Foça Büyük Deniz Liman,

Foça Küçük Deniz Liman, İngiliz Burnu 1, İngiliz Burnu 2, İncir Adası 1, İncir Adası 2, Fener Adası, Birinci Mersinaki, Orak Adası Güneydoğusu (Çağıl) 1, Orak Adası Güneydoğusu (Çağıl) 2, Orak Adası Batı Yönü (Hamamlık), Orak Adası Kuzey Doğusu 1, Orak Adası Kuzeydoğu 2 (Adamtaş), Hayırsız Ada Doğu, Club Med 1 (Kırmızı Burun), Club Med 2, Metalik Ada, Ayayani Koyu 1, Ayayani Koyu 2, Güvercin Adası Doğusu (Kartdere1), Kartdere Koyu'dur.

Foça'da Ege sahil kasabası ruhunu derinlemesine hissederken, deniz turizminin keyfini doyasıya yaşayabilir, iyot kokulu dar sokaklarında tarihin büyüleyici sakinliği ve ihtişamını bir arada yaşayabilirsiniz.

Foça'ya 10 km. uzaklıktaki kaya anıt mezar Taş Ev, yine bir kaya mezar olan Şeytan Hamamı, Beş Kapılar Kalesi ve Osmanlı zamanından kalan hamamlar Foça'da gezebileceğiniz tarihi yapılardan bazılarıdır.

Foça dalış noktaları Yelken Kaya, Sazlıca koyu, Jale Batığı, Mağaralar,

Karaçukur, Akburun, Şıra Adası, Aslan Burnu, Sarışın ve Fırkata Kayalıkları'dır. Dalışlarda müren, pina, mağara, yarıklar, batık tekne, orfoz, iskorpit, vatoz, ada beyi, dülger vb. Ege'de yaşayan balık çeşitleri, karavida görülmekte, nadiren caretta caretta, orkinos ve yunus görülmektedir.

AYVALIK - DİKİLİ - FOÇA GÜNÜBİRLİK GEZİ TEKNELERİ

İMEAK Deniz Ticaret Odası Aliğa Şubesi'nin sorumluluk sahasında toplam 5.678 kapasiteli 99 adet gezi teknesinin ve 29 su sporları merkezinin faaliyet gösterdiği üç bölge bulunmaktadır.

Ayvalık:

- Ayvalık'ta deniz turizmi aracı işletme belgeli günü birlik gezi teknesi sayısı 56 adet olup, toplam 4.337 kişi kapasitesi bulunmaktadır.
- 26 tekne 6-12 kişi kapasiteli, 30 tekne 25-446 kapasite aralığındadır.

- Tekne turları sezonda 11:00 -18:30 saatleri arasında olup, tüm tekneler

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

yüzme için mola vermekte ve ortalama 5-6 mola noktaları bulunmaktadır. Mola noktaları hava durumuna göre değişiklik gösterebilmektedir. “Kara Ada, İncirli, Mosko Adası, İlyosta Adası (Güneş Adası)

- Turların tamamı yemeklidir. Turlar Ayvalık Limanı idari sınırları içerisinde yapılmaktadır.
- Ayrıca 4 adet dalış teknesi ve 12 adet su üstü sporları merkezi bulunmaktadır.
- Adalar, dalış merkezlerinin dalış yaptıkları ve gezi teknelerinin yapmış oldukları turlarda mola verdikleri uğrak noktalarıdır. Bu adalar etrafında dalışa uygun 60 ayrı nokta bulunmaktadır.
- Sorumluluk sahamızda denizde 200, karada 70 yat kapasitesi bulunan Setur Ayvalık Marina bulunmaktadır.
- Haftanın her günü Ayvalık - Midilli arasında yolcu gemisi ve feribot seferleri bulunmaktadır.

Dikili:

- Dikili Bölgesinde deniz turizmi aracı belgeli 10 adet günü birlik gezi teknesi bulunmaktadır.
- 2 adet 12 kişi kapasiteli olmak üzere maksimum 89 kişi kapasiteli olmak üzere teknelerin ortalama kapasitesi 44'tür.
- Dikili Bademli Ayık Liman güzergâhında çalışan tekneler Dikili Liman Bölgesi'nde seyir yapmaktadır.
- Koylarda yüzme için mola verilmektedir. Tüm teknelerde turlar yemeklidir.
- Tekne turları 11:00-18:00 saatleri arasındadır. Bir adet tekne mehtap turu yapmakta olup saat 22:00-02:00 saatleri arasında Dikili Limanı'nın

açıklarında denizde demirleyerek müzikli eğlence yapılmaktadır.

- Dikili'de 7 adet su sporları faaliyeti yapan merkez bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi dalış firmasıdır. Ayrıca Çandarlı'da bulunan bir firma da windsurf merkezi olarak hizmet vermektedir.
- Midilli – Dikili arasında haftada bir gün yolcu teknesi seferleri yapılmaktadır.

Foça:

- Foça'da deniz turizmi aracı işletme belgeli günü birlik gezi teknesi sayısı 33 adet olup, toplam 872 kişi kapasiteli bulunmaktadır.
- 10-12 kişi kapasiteli 15 adet tekne bulunmaktadır. 16 adet teknenin kapasitesi maksimumu 100 kişi olmak üzere ortalama 43 kişiliktir.
- Denize elverişlilik belgelerinde 12 m. altı teknelerin gemi cinsi ticari yat, 12 m. üzeri teknelerin cinsi gezi tenezzüh olarak geçmektedir.
- Foça İdari Liman sınırları içerisinde her turda ortalama 5 noktada mola

verilmektedir.

- Turlar 11:30 - 17:00 arasındadır.
- Tekne boyları ortalama 13-14 m'dir.
- Turlar yemeklidir ve yüzme için mola verilmektedir. Ayrıca akşamları Büyük Deniz Liman ve Küçük Deniz Liman arasında yarım saatlik mehtap turu da mevcuttur.
- Foça'da 6 adet su sporları faaliyeti yapan merkez bulunmaktadır bunlardan bir tanesi dalış turizmi ile uğraşmaktadır. 3'ü windsurf merkezi olarak da hizmet vermektedir.

Bununla birlikte Yeni Foça ve Şakran'da yapılması planlanan yat limanlarının bölgemize farklı ve önemli bir değer daha katacağını biliyor ve projelerin bir an evvel hayata geçmesini umuyoruz.

Çaltılıdere Yat İmalat Tesisi projesi de tüm bu sektörlerin bağlayıcılığını üstlenerek, bölgemizi deniz turizmi paydaşlarının buluşma noktası haline getirecektir. Bunlara ilaveten Aliğa – Midilli arası yolcu gemisi hattı için çalışmalarımız da başlatılmıştır.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

ANTALYA'NIN DENİZ TURİZMİ FAALİYETLERİ VE VERİLERİ

AHMET ÇETİN
DTO ANTALYA ŞUBESİ YÖN. KUR. BŞK.

Sorumluluk alanı Antalya İli coğrafi sınırları olan şubemiz yaklaşık 640 km. sahil şeridinde faaliyet gösteren tüm denizcilik işletmelerini kucaklamaktadır. Hali hazırda 866 aktif 1020 toplam üye sayısı ile İMEAK DTO şubeleri arasında en fazla üyeye sahip şubesidir.

Ülkemiz toplam turizm gelirlerinin yaklaşık yüzde 20'sinin deniz turizminden elde edildiği herkesin malumudur. 2018 yılı verileri itibari ile Antalya'da yaklaşık 2 milyon yerli ve yabancı misafir günübirlik tur hizmeti satın almıştır. Su üstü sporları firma sayısı 245, su altı sporları firma sayısı 48 adettir.

Deniz turizmine hizmet veren su üstü sporları hizmetleri ve dalış okullarının

yaklaşık yüzde 45'i şubemiz üyelerinden oluşmaktadır. İlimizde bulunan su üstü sporları, dalış okulu işletmeleri hizmetleri ve günlük tekne turları göz önüne alındığında yaklaşık 250-300 milyon Euro payı oluşturmaktadır. Kemer'de 13 adet dalış noktası bulunuyor. Bu dalış noktaları arasında Üç Adalar gibi bir cennet var. Ayrıca hikâyesi olan Paris batığı var. Kiriş ve Kalınburun mevkieğinde de dalışa özel yerler mevcut. Yılda yaklaşık 60 bin civarında kişi Kemer'de Discovery ve uzman dalışı satın alıyor

DENİZ TURİZM ARAÇLARININ BAKIM VE İMALATLARI MANAVGAT'TA YAPILIYOR

2018 Antalya Valiliği İl Kültür Merkezi Müdürlüğü kayıtlarına göre günübirlik gezi tekneleri firma sayısı 545, tekne sayısı 635, yat işletme belgeli yat sayısı ise 125 adettir.

Kalkan, Kaş, Üçağzı, Demre Çayağzı, Finike, Adrasan, Kemer, Setur Antalya, Kaleiçi, Side, Manavgat ve Alanya'da bulunan günübirlik tur tekneleriyle üyelerimiz yaklaşık 2.000.000

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

kişiyi hizmet vermektedir. Antalya İl sınırları içerisinde bulunan altı Liman Başkanlığına kayıtlı yaklaşık 5 bin tekne bulunmaktadır. Başta güneybirlik tur tekneleri ve yatlar olmak üzere ilimizde bulunan deniz turizm araçlarının bakım onarım ve imalatları Manavgat'ta yapılmaktadır. Antalya Limanı Port Akdeniz Liman işletmesi Mersin ve İzmir limanları arasındaki tek büyük liman olarak hizmet vermektedir.

2018 yılı sonu itibarıyla Port Akdeniz Antalya Liman İşletmesi toplam 200.117 TEU konteyner ve 1.412.817 TON yük elleçlemesi yapmıştır. Toplam yük miktarı 4.115.920 tondur. Hizmet verilen kurvaziyer sayısı 13 olup, 39.985 kişidir.

* Antalya Limanı yakıt terminalinde elleçlenen işlenmiş akaryakıt miktarı 1.806.564 tondur.

* Kalkan belediye, Kaş marina, Kaş Belediye, Setur Finike, Kemer G-Marin, Setur Antalya, Kaleiçi Yat Limanı ve Alanya marinalarında 1642 deniz, 750 karada olmak üzere toplam 2.392 yat bağlama kapasitesi bulunmaktadır.

*Alanya Alıdaş Kurvaziyer Limanı'nda ise 22 Kurvaziyer gemisi ile 12.189 yolcu hizmet verilmiştir.

*Antalya Serbest Bölge'de faaliyet gösteren 22 yabancı sermayeli toplam 44 firma dünya çapında ilgi gören özellikle metal ve kompozit motor

yat ile sahil güvenlik yatları üretimi yapmaktadırlar.

Antalya Şube olarak en büyük hedefimiz üyelerimize daha iyi hizmet verebilmek ve işbirliği içerisinde olduğumuz kamu otoritelerine daha yakın olabilmek amacıyla 33 yıllık şubemizi limana yakın uygun bir mevkide kendi hizmet binasına kavuşturmaktadır.

Bölgemizde yat çekek yeri eksikliği önemli sorundur. Bu sebeple başta Manavgat Yat Yapım ve Çekme Yeri Projesi'ni hayata geçmesini sağlamak, Kaş ilçemize yeni çekek yeri kazandırmak önümüzde çözümü için çaba harcadığımız konuların başında gelmektedir.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

BODRUM'DA DENİZ TURİZMİ

ORHAN DİNÇ
DTO BODRUM ŞUBESİ YÖN. KUR. BŞK.

Bodrum ilçemiz gerek Yunan adalarına olan yakınlığı, gerekse Akdeniz Çanağı'ndaki konumu sebebiyle, turizmde Türkiye'nin denize açılan en önemli kapısıdır. Bu önemi sayılarla pekiştirecek olursak:

2018 yılında ülkemizi ziyaret eden misafirlerimizin yüzde 3'ünün Bodrum hudut kapılarını tercih ettiğini, bunların da yüzde 20'sinin Bodrum deniz hudutlarından geldiğini görmekteyiz. Tüm Türkiye geneli deniz hudutlarına baktığımızda Bodrum, toplam hacmin yüzde 21'ini sırtlamış görünmekte.

2019 yılı Temmuz ayı itibarı ile durum pek farklı görünmemekle beraber, bir önceki yılın aynı dönemine göre bölgemize gelen turist sayısı artış göstermiş olmasına rağmen, deniz hudutlarımızın kullanımı değişmemiştir. Tekne istatistikleri incelendiğinde

2019 yılı Temmuz ayı itibarı ile 2018 yılının aynı ayına göre değişim görülmemektedir. Ancak 2019 Ağustos ayında beklenti gerek yerli, gerekse

yabancı turist için 2018'den çok daha fazla olmakla beraber, yapılmış rezervasyonlar da bu artışı doğrular niteliktedir.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

MAVİ YOLCULUK

Bodrumumuz gerek turizm, gerekse denizcilik üretiminde Türkiye'nin incisidir. Bildiğiniz gibi Bodrum,

Türkiye'nin Ege ve Akdeniz kıyılarında, ünlü şair Halikarnas Balıkcısı'ndan bu yana yarım asırdır süregelen Mavi Yolculuk için en ideal başlangıç

noktasıdır. Gökova Körfezi Avrupa'nın en iyi deniz gezisi alanlarından biri kabul edilmektedir.

Bol güneşi, berrak suları, uygun demirleme alanları ile dost canlısı insanlarımız, denize ilgi duyan yolcular için birçok güzellik sunmaktadır. Sahil şeridindeki köyleri ve tarihi güzellikleri ile bozulmamış birçok yer, turistler için Mavi Yolculuğu çok cazip hale getirmektedir.

Mavi Yolculuk ve deniz turizminin Bodrumumuzda bu kadar gelişmiş olmasının en önemli sebeplerinden biri de üretimdir.

Yat imalatı konusunda ideal bir yere sahip olan Bodrum'da üretilen, bize has guletlerimiz, motor yatlarımız ve yelkenlilerimiz dünya çapında talep edilir hale gelmiştir.

Geçmişten günümüze gelen deneyim ile teknolojinin harmanlandığı tersanelerimizde, uzman teknik kadrolarımızla yeni insanın yanı sıra her türlü yat ve deniz aracına çekek, bakım – onarım hizmetleri verilmektedir.

Elimizdeki bu kıymetli değerleri geliştirerek korumak, ülkemizin hem turizm, hem de tekne üretimi alanındaki bilinirliğini arttırmak sureti ile ülke ekonomimize katkı sağlamak en büyük gayemizdir.

BÖLGEMİZDEKİ DENİZ TURİZMİNE İLİŞKİN VERİLER

Sorumluluk sahamız içerisinde 2931 yat kapasiteli ve doluluk oranları %70- %100 arası değişen 6 adet Marina bulunmaktadır.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

FETHİYE'DE DENİZ TURİZM FAALİYETLERİ

ŞABAN ARIKAN
DTO FETHİYE ŞUBESİ YÖN. KUR. BŞK.

Deniz Ticaret Odası Fethiye Şubesi (kuruluş 1999) olarak sorumluluk sahamız, denizde 242 km. kıyı şeridi ile Fethiye (Göcek) Dalaman ve Ortaca (Dalyan) ilçelerini kapsamaktadır.

İMEAK Deniz Ticaret Odası Fethiye Şubesine kayıtlı 550 üyemiz bulunmaktadır. 1980'li yıllara kadar bir tarım ilçesi olan Fethiye bugün itibarıyla tüm dünya tarafından "Deniz Turizmi Cenneti" olarak tanınmaya adaydır.

Deniz turizmi sadece turizm anlamında değil çok sayıda yan sektöre de hizmet etmekte olduğundan getirisi diğer turizm kollarına göre çok daha fazladır.

Bölgemiz deniz turizminin gelişebilmesi kısa ve orta vadede çözülmesi gereken bir takım sorunları ve çözüm önerilerini kısaca değinecek olursak;

AHŞAP YAT İNŞA, BAKIM-ONARIM VE ÇEKİK KOMPLEKSİ (KARAOT PROJESİ)

İlçemizde yat imalat sektörünün en büyük sorunu çekik yerleri ile inşa atölyelerinin halen gerektiği boyutta ve yeterlilikte olmayışıdır. Karagözler mevkiinde Ahşap Gulet tipi charter teknelerinin ağırlıkta inşa edildiği, çekik ve onarımının yapıldığı 180 tekne kapasiteli tersaneler bölgesi bu günkü koşullarda yeterli olmadığı gibi, imarı olmayan ve her türlü çevre projesinden uzak şimdiki yat çekik yerleri ile inşa atölyeleri Fethiye'nin önde gelen Letoonia ve Hillside gibi tatil köylerinin ulaşımını sağlayan karayolu üzerinde çok olumsuz koşullarda yıllardır "geçici işletme izni" ile faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

İşletmelere, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca (UDHB) Fethiye Yanıklar Köyü Karaot Mevkisi'nde bulunan Ahşap Yat İnşa, Bakım-Onarım ve Çekik Kompleksi

(Karaot Projesi) faaliyete geçene kadar "Geçici İşletme İzni" verilmiştir. Sonuç olarak hâlihazır durumda; işletmeler istese de mevcut yerlerine ruhsat alamamakta, Karaot'ta belirlenen alana da gerekli yasal izinler çıkmadığı için taşınamamaktadırlar. Bugün gelinen noktada birçok işletmeci ancak ceza ödeyerek faaliyetlerine devam edebilmekte, mevcut işletmesine iyileştirme, kapasite artırımı vb. konularda yatırım yapamamaktadır. Önlem alınmaması durumunda telafisi mümkün olmayan maddi ve manevi kayıplar yaşanabileceği değerlendirilmektedir.

YENİ MARİNA VE YANAŞMA/BAĞLAMA YERİ İHTİYACI

Göcek ve Fethiye çevresindeki yat bağlama yerleri ve marinalar neredeyse tam dolu kapasiteyle çalışmaktadır. Bu bölgede önümüzdeki on yıl içinde en az 2000 yatlık daha ilave bağlama yerine ihtiyaç duyulacağı değerlendirilmektedir. Bu sebeple, marina ve yat yanaşma/

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

bağlama yeri yapımının öncelikli deniz turizm hedefi olarak ele alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

TEKNE PARK YERİ İHTİYACI

Bölgemizde amatör denizcilerin, küçük tekne sahiplerinin teknelerini park edebilecekleri modern, güvenilir tesislere ihtiyacı vardır. Fethiye

Belediyesi'nin cazibe merkezi olarak 2014 yılında 3. sahil bandı sonunda yaptığı ve amatör denizcilerin hizmetine sunduğu tesis benzerlerinin planlanması gerektiği düşünülmektedir.

YENİ KIYI CAZİBE MERKEZLERİ İHTİYACI

- Su Parkları,

- Yüzer Fıskiyeler
- Sualtı Ve Suüstü Denizcilik Müzeleri
- Akvaryum Proje Alanı

SU SPORLARI EĞİTİM MERKEZLERİ İHTİYACI

Fethiye'den Marmaris'e kadar olan sahil şeridi geçtiğimiz yıllarda Su Sporları Merkezi ilan edilmiş olup, anılan bölge kürekçilerin ve yelkencilerin odağı haline gelmiştir. Fethiye Körfezi uluslararası kürek yarışlarının, Çalış Plajı ise, Uçurtma Sörfü (Kite Surf) yarışlarının düzenlendiği önemli parkurlar arasında yer almaktadır.

Yine aynı şekilde, Sarıgerme, Dalaman plajları tüm motorlu motorsuz su sporları, Kumluova Karadere Plajı motorsuz su sporları için ideal parkurlardır.

Bu nedenle bölgemizde su sporları (su üstü aktiviteleri) konusunda gerek amatör sporcular yetiştirmek ve gerekse bu meslek kolunda istihdam edilecek personel yetiştirmek maksadıyla eğitim merkezine ihtiyaç duyulmaktadır.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

İSKENDERUN BÖLGESİ'NDE DENİZ TURİZM FAALİYETLERİ

M. KEMAL KUTLU
DTO İSKENDERUN ŞUBESİ
YÖN. KUR. BŞK.

Deniz Ticaret Odası İskenderun Şubesi olarak destek verdiğimiz Hatay Valiliği öncülüğünde gerçekleştirilecek olan Madenli Balıkçı Barınağı'nın "Yat limanı ve Su Sporları Merkezi" projesi, bölgemize gelecek olan yatların konaklama ve ikmali için önemli bir eksiği tamamlarken bölge turizmine de ayrı bir güç katacaktır. Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilmesi planlanan deniz otobüsü projesi Madenli Yat Limanı Projesi'nin hayata geçmesiyle gerek yurtiçi, gerekse yurtdışı deniz ulaşımını kolaylaştıracaktır.

İskenderun Şubemiz Eylül – Ekim aylarında İskenderun Körfezi'nde yapılacak olan yat rallisine ev sahipliği yapacaktır. Bundan önceki yıllarda gerçekleştirilen Doğu Akdeniz Yat Rallisi kapsamında katılımcılar İskenderun'u

da ziyaret etmiş, bu ziyaretlerde bölge turizmin gelişmesi açısından önemli katkılar sağlanmıştır. İskenderun Şubesi olarak 2018 CNR Avrasya Boat Show'da "İskenderun Körfezi Marinaları" standı açarak yat kaptanları, marinalar, Kıbrıs yatçıları, Gezgin Korsanlar yat grubunu standımızda ağırlayıp, bölgemiz yat turizminin daha iyi bir seviyeye getirebilmek için güzel ve heyecanlı oluşumlara imza attık. Şubemiz aynı kapsamda Ocak ayında Düsseldorf Boot Fuarı'na katılım sağlayıp fuarda yabancı yat sahipleri ve yat dünyasının önde gelen yazarlarıyla tanışma ve bölgemizin yat turizmi potansiyelini anlatma fırsatı bulmuştur.

UNESCO tarafından Hatay'ın Gastronomi Şehir kapsamına alınması ve EXPO 2021'in Hatay'da gerçekleştirilecek olmasıyla birlikte deniz turizminin diğer turizm alanlarıyla bütünleşmesi için fırsat doğmuştur. Hatay'da bulunan Dünyanın ilk mağara kilisesi St. Pierre ve Anadolu sınırları içerisinde inşa edilen ilk cami Habib-i Neccar inanç turizmi açısından önemli merkezlerdir. Bu merkezlere deniz yoluyla ulaşım sağlanabilmesi için yürütülen yat limanı projesine destek vererek bölgedeki turizmin bütünleşmesine katkıda bulunmaktayız. Şanlıurfa ilinde bulunan dünyanın ilk tapınağı olma özelliği taşıyan Göbeklitepe'ye de deniz yolu olarak en yakın konumda olmamız bölgemize ayrı bir katma değer katacağından destek verdiğimiz yat limanı projesinin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

İSKENDERUN KÖRFEZİ DALIŞ TURİZMİ KATALOĞU HAZIRLANIYOR
İskenderun Şubesi olarak İskenderun Teknik Üniversitesi Deniz Bilimleri

Fakültesi'nin araştırma projelerine gereken desteği vermekteyiz. Bu kapsamda İSTE uzmanları tarafından Yayladağı İlçesi'nde bulunan Kel Dağı'nın 20 metre altında keşfedilen deniz mağarası ülke genelinde geniş yankı bulmuştur. Araştırmanın tamamlanmasıyla birlikte keşfedilen mağara, bölge dalış turizmine büyük katkılar sunacaktır. Benzer kapsamda dalış turizmin canlı tutulabilmesi için yeni keşiflerin yapılmasına destek vermekte ve mevcut batıkların korunmasına da özen göstermekteyiz.

İskenderun Körfezi'nde dalış turizmini tanıtmak amacıyla İskenderun Körfezi Dalış Turizm'i kataloğu oda komisyonumuz tarafından uzmanlar eşliğinde hazırlanmakta ve hazırlığı tamamlandığında dağıtımına sunulacak bölge dalış turizminin canlandırılması hedeflenmektedir.

Yeşil deniz kaplumbağalarının yumurtlama alanı olan İskenderun

Yayladağı Mağarası

Körfezi'nde yumurtlama dönemlerinde odamız desteğiyle yaptırılan kafeslerle hem yumurtaların korunması, hem de vatandaşlarda farkındalık yaratması amaçlanmıştır. İskenderun Şubemiz

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Göbeklitepe

tarafından yaptırılan 60 yumurta kafesi İskenderun Teknik Üniversitesi Deniz Bilimleri Fakültesi'ne teslim edilmiştir. Yumurtlama bölgelerinin temiz ve güvenli tutularak bu canlıların korunmasını sağlayacak projelere destek vermekteyiz. Yavruların yumurtadan çıkış dönemleri iç turizm yönünde de renkli geçmektedir.

Dünyanın en uzun plajlarından biri sayılan Samandağ İlçesi'nde bulunan

Mağdenli

Körfezi'nin büyüleyici sualtı dünyasını anlatan boyama kitabı dağıtılmıştır. Yeni eğitim-öğretim yılının açılmasıyla birlikte boyama kitabı kırsal bölgedeki

bölgesi olarak da bilinmektedir. Tüm bu özelliklerin doğru ve planlı bir şekilde Hatay Deniz Turizmine katkı sağlaması için bizler İMEAK DTO İskenderun

Çevreci Balıklar

Çevlik Plajı'nın temiz tutulup iç ve dış turizme katkı sunması için İskenderun Şubesi olarak çevre etkinliklerine katılarak, desteklerimizi devam ettirmekteyiz. Benzer şekilde diğer ilçelerimizde bulunan plajlarımızın da, temiz ve güvenli kalması için şubemiz desteğiyle çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. İskenderun Liman Başkanlığı ve Odamız desteğiyle düzenlenen 1 Temmuz Kabotaj Bayramı etkinlikleri çerçevesinde vatandaşlarımız ve özellikle çocuklarımızda deniz, deniz sporları ve deniz turizmi bilincini arttırmak amacıyla bir dizi deniz sporları müsabakası tertip edilmiş ve Odamız tarafından bastırılan İskenderun

Saint Pierre Kilisesi

okullarımıza dağıtılarak çocuklarda sualtı altı kültürünün geliştirilmesi hedeflenmektedir.

AKADEMİK VE SİVİL TOPLUM PROJELERİNE DESTEK VERECEĞİZ

Bölgemizde faaliyet gösteren Su Sporları Kulüpleri desteklenerek gençlerin su sporlarına özendirilmesi hedeflenmiştir. Destek verilen İskenderun Yelken ve Su Sporları Kulübü sporcuları yurt içinde başarılarla imza atarken bazı sporcularımız da milli takıma seçilerek bölgemizi ülkemiz adına yurtdışında temsil etme şansı bulmuşlardır. Bölgemiz farklı kültür yapısı ve gastronomi bölgesi olmasının yanı sıra medeniyet - hoşgörü

Samandag-Cevlik

Şubesi olarak üzerimize düşeni başkanımız Tamer Kıran ve Yönetim Kurulu Üyelerinin yardımıyla fazlasıyla yerine getireceğimize inanıyoruz. Odamız bünyesindeki Turizm Çalışma Grubu'nun fikir ve katkılarıyla deniz turizminin bölgemizde sürdürülebilir bir hale gelmesi için idari, akademik ve sivil toplum projelerine büyük bir hevesle katılım göstermeye devam edeceğiz.

İskenderun Şubesi olarak İnanç Turizmi, Gastronomi Turizmi ve Kültür Turizmi'ni Deniz Turizm'i ile birleştirip, bölgemizin uluslararası arenada bilinirliğini arttırmak için çalışmalarımızı aralıksız olarak sürdürmek hedefindeyiz.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

İZMİR'DE DENİZ TURİZMİNDE YOLUMUZ AÇIK

YUSUF ÖZTÜRK
DTO İZMİR ŞUBESİ YÖN. KUR. BŞK.

Dünya Turizm Örgütü'nün 2017 yılı verilerine göre uluslararası turist sayısı bir önceki yıla göre 84 milyon kişi artarak 1 milyar 323 milyona ulaşmıştır. Her yıl neredeyse Türkiye nüfusu kadar turist, uluslararası turizm pazarına giriş yapmaktadır. Küresel turizm istatistikleri coğrafi olarak en hızlı büyüyen pazarın Akdeniz, turizmin en hızlı büyüyen alt dalının ise deniz turizmi olduğunu gösteriyor.

Ülkemiz turizm gelirlerinin yaklaşık yüzde 20'sini deniz turizmi gelirleri oluşturuyor. Bu yıl 35 milyar dolara, 2023 yılında ise 70 milyar dolara ulaşması hedeflenen Türkiye turizm gelirlerine en değerli katkının deniz turizminden ve Ege kıyılarından gelmesi beklenmektedir. İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi olarak bu bilinçle sorumluluk sahamızda

ve bölgemizde deniz turizmini geliştirmek için çalışıyoruz.

Deniz turizminin gözbebeği olan sorumluluk sahamızdaki marinaların (İC Çeşme Marina, Port Alaçatı Marina, Teos Marina, Setur Kuşadası Marina, D-Marin Didim Marina ve Levent Marina) denizde bağlama kapasitesi 2 bin 215'dir. Bölgemizde yapımı planlanan yeni marinalar ile kapasitenin iki katına yakın artması hedefleniyor. Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'nün resmi istatistiklerine göre İzmir ilinde 21 yat işletmesi, 256 yatak kapasiteli 34 adet yat bulunmaktadır. Günübirlik gezi teknesi sayısı 138, günübirlik teknelerin kapasitesi 5 bin 28'dir. 13'ü su altında, 70'i su üstünde, 10'u karada olmak üzere toplam 93 turizm amaçlı sportif tesis faaliyet göstermektedir. Kuşadası'nda 35 adet su altı ve su üstü parkur alanı, Didim'de 11 adet su altı ve su üstü parkur alanı bulunmaktadır. Yine Kuşadası ve Güzelçamlı'da 39 adet, Didim'de ise 17 adet günübirlik gezi teknesi hizmet vermektedir.

“KRUVAZİYER TURİZMİNDE ASIL KAZANAN ŞEHİR VE ÜLKEDİR”

İzmir Limanı, Ege Port Kuşadası Limanı ve Çeşme Limanı olmak üzere bölgemizde hizmet veren üç kruvaziyer limanına 2019 yılının ilk altı ayında 77 kruvaziyer gemisi ile 71 bin 569 yolcu (68 gemi ve 58 bin 350 yolcu Ege Port Kuşadası, 9 gemi ve 13 bin 219 yolcu Ulusoy Çeşme Limanı) ayak bastı.

Cennet koyları, eşsiz kıyıları, tarihi mirası ve yemek kültürü ile Ege kıyılarımız, deniz turizmi için biçilmiş kaftandır. Yılın

Alaçatı

330 günü rüzgâr alan Çeşme Alaçatı ve Seferihisar başta olmak üzere bölgemiz, rüzgâr sörfü tutkunlarının vazgeçilmez uğrağı haline gelmektedir. Ege'nin rüzgâr sörfü merkezlerinin uluslararası ziyaretçilere yönelik tanıtımına katkı koymak için Türkiye Yelken Federasyonu ve yerel yönetimlerle işbirliği içinde Rüzgâr Sörfü Türkiye Ligi ve Şampiyonası'nı düzenliyoruz. Oluşumuna ve tanıtımına katkı koyduğumuz Kuşadası, Çeşme, Karaburun ve Seferihisar'da yapay resifler ve dalış noktaları, dalış turizminde ülkemizin cazibesini artırıyor. Urla Gülbahçe sahili, sakin ve sığ suları, rüzgâr hızı nedeniyle bölgenin en iyi uçurtma sörfü alanlarından biridir.

Günübirlik tur teknelerinin bakım, onarım ve bağlama sorunlarının çözümü ile sektörün en büyük talebi olan sezonun uzatılması için çabalarımız devam ediyor. 35 milyar dolara yaklaşan küresel kruvaziyer turizminde ülkemizin ve bölgemizin hak ettiği payı alması için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın destekleri ile yaptığımız toplantılarla kruvaziyer gemi operatörleri ve turizm acenteleri ile görüşmelerimiz sürüyor.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Didim d-marin

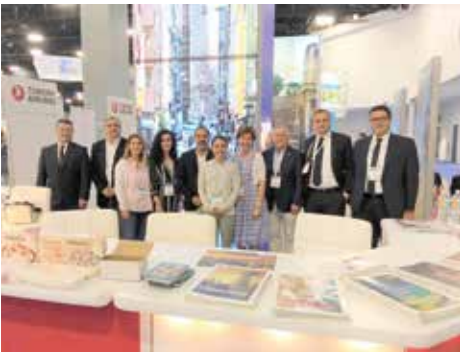
İzmir'in modern bir kruvaziyer yolcu terminaline ve daha fazla geminin yanaşabileceği parmak iskelelere kavuşması konusunu gündemde tutmaya devam ediyoruz. Kruvaziyer turizmde asıl kazanan limanlardan çok şehir ve ülkedir. Bu nedenle İzmir'in tarihi merkezini ayağa kaldırmak için kurulan TARKEM şirketinin kurucu ortağı olduk. Geliştirilen projeler ile kent merkezi

TANITIM KAMPANYALARI VE FUAR KATILIMLARIMIZ DEVAM EDECEK

İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi olarak, Avrupa'nın en büyük deniz turizm ve su sporları fuarı olan Boot Düsseldorf'ta her yıl stant açarak, Türkiye'nin ve bölgemiz kıyılarının tanıtımını gerçekleştiriyoruz. Üyelerimizin ve yerel yönetimlerin katılımıyla düzenlediğimiz çok farklı aktiviteler

gemilerinin rotasında yer alması yönünde kruvaziyer devlerinin yetkilileri ile bir araya geliyoruz. Bu yıl ilk defa ITB Berlin Fuarı'na katılarak tanıtım platformlarına bir yenisini daha eklemiş olduk. Tanıtım kampanyalarının ve fuar katılımlarının Kültür ve Turizm Bakanlığımızın destekleri ile etkin şekilde devam etmesinin, deniz turizmindeki ağırlığımızı giderek artıracığına inanıyoruz.

Yunan Adaları ile Türkiye kıyılarımız arasında mevcut sorunları gidererek deniz turizmini geliştirme yönünde çalışıyoruz. İzmir-Selanik arasında yolcu, araba ve yük taşımacılığı gerçekleştirecek hattın hayata geçmesi için çabalarımız devam ediyor. Kısa süre önce başlayan Çeşme-Lavrion Ropax hattının güçlenerek devam etmesini bekliyoruz. Her iki ülkenin yakın işbirliği ile Ege Denizi'ni küresel turizm pazarına birlikte pazarlayabileceğine inanıyoruz. Bu yönde her türlü desteğimiz devam edecektir. Antikçağ'da tarihi şekillendiren ve insanlığa yön veren Ege kıyıları, geleceğin dünyasında da insanların vazgeçilmez rotası olacaktır. Tarihle mavi-yeşilin buluştuğu bu eşsiz kıyıları daha değerli şekilde tanıtır

Kemeraltı'nın inanç, gastronomi ve diğer turizm çeşitleri açısından zenginleşmesi, deniz turizmde İzmir ve bölgenin cazibesini artıracak, kruvaziyer gemilerle İzmir'e gelen yolcular için yeni bir destinasyon yaratılmış olacaktır.

Kruvaziyer Kuşadası

sayesinde Boot Düsseldorf Fuarı ülkemiz için renkli bir tanıtım şölenine dönüşüyor. Yine 2014'ten bu yana her yıl ABD Miami'de düzenlenen Seatrade Cruise Fuarı'nda Türkiye'nin kruvaziyer

Urla Kitesurf

sunarak ülkemizin deniz turizminden çok daha fazla pay almasını sağlamak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

KOCAELİ'DE DENİZ TURİZMİ

VEDAT DOĞUSEL
DTO KOCAELİ ŞUBESİ YÖN. KUR. BŞK.

Balıkayalar

KERPE

Kandıra' ya bağlı Kerpe; masmavi denizi, çam ormanları ile şirin bir Karadeniz köyüdür. Karadeniz'in hırçın dalgalarının etkilemediği Kerpe, doğal koylara, 150 m' ye kadar sığ bir denize ve eşsiz kumsallara sahiptir.

Zengin balık çeşidi, tertemiz çam havası ve doğal plajlarıyla Kerpe adeta bir tutku beldesidir.

Kerpe Halk Plajı 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında Mavi Bayrak unvanını sürdürmüştür.

KEFKEN

Kandıra' ya bağlı Kefken kıyı yerleşimleri içinde en gelişmiş olanıdır. Denizi, kumsalları ve çam ormanlarıyla Kerpe gibi vazgeçilemeyecek özelliklere sahiptir. Kandıra' ya 27 km. uzaklıktaki mavi bayraklı Cebeci plajı da temiz denizi, kumsalı ve çam ormanları ile bir tatil cennetidir.

Cebeci Halk Plajı, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında Mavi Bayraklı olma özelliğini korumuştur.

KARAMÜRSEL

Karamürsel Altinkemer Plajı, Kocaeli' de Kandıra Cebeci Plajı ile birlikte mavi bayrak sahibi olan iki plajdan biridir. Kocaeli'nin ilk mavi bayraklı plajı olan Altinkemer Plajı bu ödülü ilk olarak 2012 yaz sezonunda aldı.

Sonrasında ise 2013, 2014, 2015 ve 2016, 2017, 2018 ve 2019 yaz sezonlarında temizliğini koruyarak mavi, bayrak unvanını sürdürdü.

Ayrıca Bayramoğlu Sahili (Gebze'ye bağlı), Ereğli Kumyalı Sahili

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

Kerpe

(Karamürsel'e bağlı) Bağırzanlı, Kovanağzı ve Sarısu (Kandıra'ya bağlı) kentin diğer plajlarını oluşturmaktadır.

MAVİ BAYRAKLI PLAJ SAYISI 2019 YILINDA 6'YA YÜKSELDİ

Dev projelerle sanayi kenti olarak bilinen Kocaeli'nin plajlarında 6 Mavi Bayrak dalgalanıyor.

Kentte yaşayan vatandaşların pırıl pırıl denizlerde kulaç atması için yapılan çalışmalarla, Kocaeli'deki sahiller bir bir Mavi Bayrak alıyor.

Merkezi Kopenhag'ta bulunan Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı'nın belirttiği 33 kriterin tamamlanıp alındığı Kocaeli'deki Mavi Bayrak sayısı, 2019 yılının Haziran ayından Kandıra Miço Koyu Kadınlar Plajı ile 6'ya yükseldi.

KOCAELİ'NİN DENİZ TURİZMİ HEDEFLERİ

Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Büyükakın seçim beyannamesinde Kocaeli Deniz turizmi ile ilgili planlamalarını şu şekilde açıkladı: Darıca Marina

Marmara Denizi'nin Kocaeli için ürettiği katma değeri artırmak üzere, Darıca Sahili'ne marina yapılacaktır.

Marina ile Darıca ilçesinin turizm gelirleri artırılırken bölge yeni bir cazibe merkezi kazanacak.

KOCAELİ TURİZM MASTER PLANI

Turizm Master Planı, Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliği ile hazırlanacak. Bu plan ile yapılacak yatırımlarla Kocaeli, Deniz Turizmi için önemli bir destinasyon kimliği kazanacak.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

PİRİ REİS VE MARMARIS'TE DENİZ TURİZMİ

HALİL BAĞLI
DTO MARMARIS ŞUBESİ YÖN. KUR. BŞK.

(Kitab-ı Bahriye'den)

Bu bölüm Marmaris limanını şöyle anlatır: “Marmaris geniş ve doğal bir limandır. İçinde üç yüz, dört yüz parça gemi birden barındırır. Hepsini de rahat yatabilirler. Yufka sulu, iyi demir yeridir. İçecek suyu da vardır. Liman ağzından içeri poyraz tarafında kara, sarp bir ada vardır. O ada ile kenar arasında her gemi geçebilir, derin yerdir. Liman ağzındaki büyük ada bir kara dağdır. Her tarafı derindir. Barçalar girebilirler, adanın dağlık dediğimiz lodos tarafında, Anadolu kenarlarında olan bucak iyi bir yatak yeridir. Burada palamarı kıble tarafında kenara bağlayıp demiri yıldız karayel tarafa atarlar.

İçeri, iskele önüne varırlarsa büyük gemiler iki tarafa demir atıp yatarlar. Çünkü kenar sığdır. Liman ağzından dışarı batı lodos tarafındaki Anadolu

kıyılarında Yılanlı Bucağı vardır. Bu bucak tamamen kumsal bir yerdir. Ada ile sahil arasından geçmekte bir sakınca yoktur. Çünkü derin yerdir. Bu bucağın lodos tarafında yumru bir boz burun vardır. Burnun lodos tarafında Kızılca İlmeği bucağı vardır. O bucağın karşısında bir ada vardır. Adanın poyraz tarafındaki boğazın derinliği iki kulaçtır. Dar yerdir. Bir kadirge ancak sığırır. Yaz günlerinde beş altı parça gemi yatabilir. O zaman palamarlarını lodos taraftaki sahillere bağlar, demiri de ada tarafına atarlar. Vesselam”.

YAT TURİZMİ VE GÜNÜBİRLİK TURLAR

Marmaris'te yat turizmi denilince akla ilk gelen şey muhteşem mavilikteki denizdir. Marmaris Yat Limanı'na demirleyen yatlar göz dolduruyor. Marmaris'te yat turizmi 2019'da 2016, 2017, 2018 dahil en verimli yıl olarak gözüküyor. Temmuz ayı itibarı

ile limanda mavi yolculuk teknesi bulunmuyor. Muhteşem koylarımız ve bu koylardaki eşsiz ege lezzetinin birleştiği yemeklerle yapılan mavi turlar seyahat edenleri hayran bırakırken, bir sonraki yıla rezervasyonlar bile gelmeye başladı. Günübirlik tur teknelerinde de durum farklı değil. Tam kapasite tekneler çalışıyor.

KRUVAZİYER TURİZM İVME KAZANIYOR

Marmaris liman işletmelerinden aldığımız bilgilerde de kruvaziyer sektörün toparlandığını, 2020-2021 yıllarında daha çok kruvaziyer ve yolcu beklediklerini görüyoruz. Marmaris 2015 yılındaki sayılarını önümüzdeki yıllarda tekrar yakalayacak gibi görünüyor. Turizmdeki iyi gidiş kruvaziyer turizmde de yaşanacak. 2018 yılının tüm sezonunda gelen gemi sayısı 21 iken, 2019 yılının ilk 7 aylık periyodunda bu sayı 17. bu kapsamda Marmaris'te

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

gelecek 3 yılın çok daha iyi geçeceği düşünülüyor.

SUALTI VE SU ÜSTÜ TURİZMİ

Su altı ve su üstü sporları Marmaris ilçemizde özellikle bu aylarda oldukça hareketli günler yaşıyor. 2019 yılındaki beklenen ivme olmasa da 2018 yılından daha iyi geçen bir sezon.

İMEAK DTO VE İMEAK DTO MARMARIS ŞUBE İLE KOYLARIMIZ TERTEMİZ

İMEAK Deniz Ticaret Odası Marmaris Şubemiz 2019 yılında, Marmaris koylarında 3 adet katı atık toplama teknesi ile hizmet verdi. Marmaris koyları, Hisarönü Körfezi ve Bozburun Körfezi'nde konaklama ve tenezzüh teknelerinin uğrak yeri olan koylarda katı atıkların toplanması hizmeti için çalışarak daha temiz koylar için hizmet veriyor. Aynı şekilde Marmaris

DTO tekemiz de, Muğla Büyükşehir İşletmesi'nde Gökova Körfezi'nde çalışıyor. Bu konuda bize büyük destek veren İMEAK DTO Yönetim Kurulu Başkanımız ve yönetim kurulu üyelerine üyelerimiz adına teşekkür ediyoruz.

GEMİADAMLARI EĞİTİMLERİ

Marmaris şubemizde, 75. Yıl Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi ayrıca Bozburun Deniz Ticaret Odası Çok Programlı Lisesi ile yapılan protokollerle gemici, yat kaptanlığı, STCW yenileme, güvenlik, farkındalık, ileri yangın gibi eğitimler teorik ve uygulamalı olarak verilerek, 2019 yılında da sektörümüzün denizcilik sektöründeki eleman ihtiyacı karşılanmıştır:

DATÇA'DA GEMİADAMLARI EĞİTİMLERİ

Seçim öncesinde sorumluluk sahamız içerisinde bulunan Datça'da bulunan

üyelerimize gemiadamları eğitimlerinin başlaması için söz vermiştik.

Büyük gayretler sonucu hayata geçirilen bu proje; İMEAK DTO Marmaris Şubesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Kazım Yılmaz Meslek Yüksekokulu ve Deniz Ticaret Odası Bozburun Çok Programlı Lisesi işbirliğinde gerçekleştirildi.

Marmaris ve Bozburun'da yapılan gemiadamları kursları (gemicilik, yat kaptanlığı, STCW) yanında Datça'da da bu eğitimler yapıldı.

DENİZ TURİZMİNDE İSTİHDAM SEFERBERLİĞİ

Şubemizde oluşturulan istihdam masası ile gelen üyelerimiz istihdam teşvikleri ile ilgili bilgilendirildi. Deniz turizminde iş arayanlar ve işverenler İŞKUR ile yapılan protokolle İŞKUR Hizmet Noktası Masası ile de hizmet verdi.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

GÜVEN ESASTIR VE MÜŞTERİ HER ZAMAN HAKLIDIR

BEGÜM DOĞULU
BEGÜM YACHTING YÖNETİM KURULU BAŞKAN

2019 yılı içinde teslim etmeniz gereken veya yapımı devam eden projelerden bahsedebilir misiniz?

İçerisinde bulunduğumuz konjonktür gereği yeni yat imalat siparişlerimiz 2015 senesinden itibaren durmuş durumdadır, ancak 2005 yılından beri mega yat bakım ve onarımını yapmakta olan ve şu ana kadar 60'ın üzerinde tekneye başarı ile hizmet vermiş bir firma olmamızdan dolayı, yurt dışında güvenilir bir marka olmayı başardık. Her sene muhakkak bir ya da iki adet mega yat bakım onarım

işi almaya devam etmekteyiz. Bu kış 45 metre Hollanda yapımı Heesen marka bir yatın komple bakım onarım işini aldık ve şuan teslim aşamasındayız. Yatın tüm iç dizaynını komple değiştirdik ve tüm dizayn çalışmaları Türk mimari firması olan Örs Dizayn Firması Mimar Aylin Örs tarafından yapıldı.

Biz de firma olarak tüm dizayn değişikliği dahil mobilyalardan perdelerine ve elektronik sistem değişikliğinden müzik sistemine kadar tüm işçiliğini anahtar

teslim olarak yaptık. Teknenin komple boyası yenilendi ve 3 güvertenin de tamamen teak değişikliği yapıldı. Bu çok kapsamlı ve detaylı projenin sonuna geldik ve müşteri ziyaretinden son derece olumlu yorumlar aldık. Bu işimizde diğer işlerimiz gibi şirketimize referans olacaktır ve bunun gururunu ve mutluluğunu yaşamaktayız.

Firmanıza özellikle hangi ülkelerden talep geliyor, müşterilerinizden geri dönüşleriniz nasıl?

Genellikle Avrupa pazarına çalışmaktayız ve referans işlerimiz bizim pazarlama gücümüzü arttırmaktadır. Bu güne kadar birçok işimizi bir önceki müşterimizin tavsiyesi üzerine aldık. Genelde projelerini gerçekleştirdiğimiz tekneler 40 ila 90 metre arasında son teknolojiye sahip süper yatlardır.

Teslim ettiğiniz işlerde bir garanti süresi var mı?

İş teslimden sonra bir yıl garanti vermekteyiz ve teslim sonrası garanti kapsamımızda olan işler ile ilgili müşteri memnuniyeti açısından dünyanın neresinde olursa olsun yatın bulunduğu yere ekibimizi gönderip duruma müdahale ediyoruz. Bu durum müşterimizi son derece emniyette hissettirip, güven kazanmamıza sebebiyet vermektedir.

Örnek vermek gerekirse 2015 yılında 90 metre bir teknenin tüm mobilya ve iç dizayn işlerini yükledik ve tekne ayrıldıktan sonra Malta Limanı'na bağladı ve bir dolabın tam istedikleri gibi olmadığını bildirmeleri üzerine hiç

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

bir tartışmaya girmeden ivedi bir şekilde yenisini imal edip Malta'ya 2 hafta içerisinde teslim ettik. Güven esastır ve müşteri her zaman haklıdır ilkesinden hiç ayrılmadık.

Yaptığınız işlerde sipariş süreci nasıl işliyor?

Ürünlerimiz tamamen custom made ürünler olup, müşteri talebi doğrultusunda müşterinin dizaynı ile bizim dizaynımızın ortak çalışmaları üzerine oluşturulmaktadır.

Sipariş süreci müşterinin talebi doğrultusunda ya hazır projenin realize edilmesi ya da bizim hazırladığımız proje üzerinden fiyatlandırılma yapılarak

ilerlemekte ve kontrat aşamasına geçilmektedir.

Begüm Yatçılık 2019 yılında, “Yılın Yat Markası” ödülünü kazandı, Begüm Yatçılık markasını özel yapan, çalışma prensiplerinizi nelerdir?

2019 Yılı Yılın Lider Yat Markası ödülünü almaktan son derece gurur duyuyoruz. Acentelik hizmetleri veren firmamız 1997 yılından beri faaliyetlerine İstanbul, Kuşadası, Didim, Bodrum, Göcek ve Antalya olmak üzere 6 ofisten devam etmektedir. Ekibimin her çalışanını özel seçip, bizzat eğitim ve uzun yıllardır aynı kadro ile çalışmanın getirdiği

tecrübe doğal olarak profesyonel bir ekibe sahip olmanızı sağlıyor. Ekibimin ve benim mottomuz her zaman müşteri haklıdır ve her müşterimizi evimize gelmiş bir misafir gibi görüp ağırlarız. Her şeyden önemlisi biz işimizi aşkla yapıyoruz. Bu da bizi öne çıkaran en büyük özelliğimiz.

Son olarak acente hizmetlerinde ne durumdasınız, bu alandaki faaliyetlerinizi özetler misiniz?

2016 yılından itibaren tüm turizm sektöründeki düşüşü “Yat Turizminde” de yaşadık ve bu durumun uzun soluklu olduğunu fark etmemden sonra önlem almam gerektiğini düşündüm.

Çünkü ülkemizin en çok döviz ihtiyacı olduğu bir dönemde, bacasız fabrika olarak adlandırılan turizmden kaynaklı gelirlerimiz ciddi oranda düştü. Buna istinaden ben de yatçılıkta rekabetin en az olduğu stratejik bölgeleri seçtim ve onlar gelmez ise biz gideriz dedim.

Begüm Yatçılık markası altında yurt dışında Küba, İspanya ve Arnavutlukta üç ofis açtım ve tüm gelirlerimizi ülkemizde realize ederek, küçük de olsa ülkemize döviz girdisini arttıracak faaliyetlerde bulundum. 2019 senesi diğer senelere göre daha hareketli geçmekte.

Faaliyetlerimiz arasında mega yatların ülkeye giriş çıkış evrak takip işlerini yapmak, kumanya temini, akaryakıt temini, tüm lojistik destekleri, üzerindeki müşterilerin turistik organizasyonları olmak üzere bir yatın Türkiye'den ayrılacağı ana kadar talep edebilecekleri tüm ihtiyaçlarını karşılamak bulunmaktadır.

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

BODRUM YİNE MEGA YATLARIN GÖZDESİ

Muğla'nın Bodrum ilçesinde, her biri milyonlarca dolar değerindeki özel ve kiralık mega yatlar, Yalıkavak açıklarına demirledi... Koyda görsel şölen oluşturan yatlara, tatilciler yoğun ilgi gösterdi.

Türkiye'nin turistik ilçesi Bodrum'un koylarında mega yat hareketliliği yaşıyor. Dünyanın 20 büyük yatından biri olarak değerlendirilen ve bir süredir ilçede bulunan 136 metre uzunluğundaki "Flying Fox" ile "Tıs" isimli Cayman bayraklı 111 metrelik mega yat, Kazak milyarder Alijan İbragimov'a ait 100 metre uzunluğundaki "Idynasty", Rus iş adamı Alexander Machkevitch'e ait 91 metrelik "Lady Lara" ve "Aquila" isimli 86 metre uzunluğundaki süper yat,

Yalıkavak Mahallesi açıklarına demirledi. Büyüklükleriyle dikkati çeken yatlara, bölgedeki yerli ve yabancı turistler yoğun

ilgi gösterdi. Bazı tatilciler, sahilden yatları fotoğraflamaya çalışırken, mavi turdan dönen günlük gezi tekneleri de mega yatların yakınından geçti.

Yalıkavak'ın birçok bölgesinden de görülebilen yatlardaki misafir ve personel hareketliliği de dikkati çekti.

Yatlara bağlı sürat botlarının zaman zaman bölgedeki marinaya sefer yaptığı gözlemlendi.

VAN GÖLÜ DALIŞ TURİZMİNE HAZIRLANIYOR

Ruslar tarafından yaptırılan ve 1915 yılında askeri mühimmat ile yük taşımacılığında kullanıldığı belirlenen Van Gölü'ndeki batık şileplerin dalış turizmine kazandırılması hedefleniyor.

Türkiye'nin en büyük gölü olan 800 bin yıllık geçmişe sahip Van Gölü'nde bulunan Rus batıkları turizme kazandırılmaya çalışılıyor.

Daha önce Adilcevaz ilçesinde göl içinde kale ve peri bacaları gibi yapıtlar bulunurken, daha sonra yapılan dalışlar ve araştırmalar üzerine de Ruslar tarafından yaptırılan üç adet 41 metrelik şilepler bulundu.

Bitlis'in Tatvan ilçesine bağlı Bağmeşe köyü civarında bulunan batığa dalış gerçekleştiren Adilcevaz Kültür ve Sanat Derneği Başkanı ve üyeleri, bu batığı fotoğraf ve video ile kayıt altına aldı. Rus batığını ilk olarak 1986 yılında

gördüğünü belirten Adilcevaz Kültür ve Sanat Derneği Başkanı ve Profesyonel Dalgıç Cumali Birol, o dönemlerde batığın mendireğinin bir kısmının suyun dışında olduğunu belirtti.

17 yaşlarındayken Van Gölü'nde Rus batığı olduğunu öğrenen Cumali Birol, "1986 yılında rahmetli babam yat imalatı yapıyordu. O yıllarda Tatvan ilçesine bağlı Bağmeşe köyüne bir tekne getirdik.

Tekneyi teslim ettikten sonra Rus batığına gidelim dediler. Dolayısıyla ben şaşırdım. Van Gölü ve Rus batığı ne alaka dedim kendi kendime" dedi.

LİZBON'DA ÖDÜLLÜ BİR TERMİNAL BİNASI YAPMAK İÇİN SADECE 26AY!

GLOBAL PORTS
HOLDING

globalportsholding.com

Türkiye'den Singapur'a,
Batı Akdeniz'den Karayipler'e uzanan
9 ülkede 17 limanı ile
dünyanın en büyük kruvaziyer liman işletmecisi
Global Ports Holding geleceğe hazır limanlar tasarlıyor.

**GELECEĞE HAZIR
LİMANLAR**

TÜRKİYE'DE DENİZ TURİZMİ

CARETTA CARETTA'LARIN ZORLU YOLCULUĞU BAŞLADI

Her yıl olduğu gibi bu yıl da Antalya'nın Kemer ilçesindeki ünlü Çıralı sahilinde yumurtalarından çıkan caretta caretta yavrularının denizle buluşma süreçleri başladı. Gün ışığıyla birlikte yumurtalarından çıkan 85 yavrunun zorlu yolculuklarına gözlemciler eşlik etti.

Nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu için koruma altına alınan caretta caretta yavrularının denize zorlu yolculuğu, Kemer ilçesindeki Çıralı sahilinde günün ilk ışıklarıyla başladı. İki ay önce sahile yumurta bırakan carettalardan ikisinin yuvası açıldı. Yavrular, yumurtadan çıkarak denize ulaşmak için yoğun çaba gösterdi. İlk yuvadaki 72 yumurtadan 30, ikinci yuvadaki 104 yumurtadan ise 55 canlı yavru çıktı.

Kemer Kaymakamı Hüseyin Karameşe, 82 yuvanın tespit edildiği Çıralı'da

caretta yavrularını görmek isteyenlere bilgiler verdi. Kaymakam Hüseyin Karameşe, "Yaklaşık 2 ay önce ana kaplumbağalar geldi. 3,5 kilometrelik

muhteşem sahilde yuvalarını yapmaya başladı. Bugün itibarıyla 82 yuvamız var. Yavru çıkışları başladı" dedi.

Tatilcilerin de carettalara ciddi şekilde sahip çıktığını vurgulayan Kaymakam Karameşe, "Saat 21.00'den sonra hiç kimse sahile girmiyor ve caretta'yı rahatsız etmiyor. Gönüllüler güneş doğana kadar dolaşıyor. Yuvaları takip ediyorlar, işaretliyor ve tarihlendiriyorlar. Zamanı geldiğinde de açıp kontrol ediyorlar. Örnek bir uygulama var" diye konuştu.

TAYK-EKER OLYMPOS REGATTA İÇİN GERİ SAYIM

Bursa'da yelkenciliği geliştirmek, İstanbul ve Bursa yelkencilerini buluşturmak amacıyla yapılan "TAYK-Eker Olympos Regatta" yarışları 23-25 Ağustos tarihleri arasında İstanbul-Moda, Tirilye koy içi ve Bursa-Tirilye-Moda rotasında düzenlenecek.

Gemlik'ten Mudanya'ya uzanan kıyı coğrafyası ile yelken sporuna kucak açan Bursa'da yelkenciliği geliştirmek, İstanbul ve Bursa yelkencilerini buluşturmak amacıyla yapılan 'TAYK-Eker Olympos Regatta' yarışları, 23-25 Ağustos tarihleri arasında İstanbul-Moda, Tirilye koy içi ve Bursa-Tirilye-Moda rotasında düzenlenecek.

TAYK tarafından; Eker ana sponsorluğunda, Bursa Yelken Kulübü (BYK) ile Moda Deniz Kulübü (MDK) iş birliğinde düzenlenen yarış, yedinci

yılında nefes kesen mücadeleye sahne olacak. 'TAYK-Eker Olympos

Regatta' yarışı, asırlardır dillere destan güzelliği ile Hititler'den Romalılara, Bizanslılardan Osmanlı İmparatorluğu'na birçok medeniyete ev sahipliği yapan Bursa'nın simgesi, antik çağlarda Anadolu'nun en yüksek dağlarından biri olan Uludağ'ın 'hep parlayan' anlamına gelen 'Mysia Olympos' isminden ilham alıyor.

'Olympos' ismi ile 2013 yılından bu yana düzenlenen 'TAYK-Eker Olympos Regatta' yarışına, yedinci yılında 35 profesyonel tekne ve 350 yelkenci katılımı bekleniyor.

- ÜRETİM- Bariyerler-Sorbentler-Yüzer Tanklar
- ACİL MÜDAHALE HİZMETİ
- ACİL MÜDAHALE PLAN HAZIRLAMA
- PETROL KİRLİLİĞİ MÜDAHALE EĞİTİMLERİ
- PETROL KİRLİLİĞİ TATBİKATLARI
- SU ALTI ÇALIŞMALARI
- GEMİLERDEN ATIK ALIM
- ÇÖP VE PETROL TOPLAMA GEMİ İNŞAA
- PETROL KİRLİLİKLERİNE MÜDAHALE VE TEMİZLİK

SEAGULL

Martı Deniz Temizliği Ltd. Şti.

Adres : Mühürhan Cad. Çoğlar Hn. No: 19 Karaköy / İstanbul
Tel : +90 212 243 48 82
Faks : +90 212 243 48 89
GSM : +90 532 284 65 03 (7/24)
E-mail : info@marticevre.com.tr

www.marticevre.com.tr

TAM YOL İLERİ

Modern, konforlu ve hızlı feribotlarla
ESKİHİSAR - TAVŞANLI arası
7 / 24 Hizmetinizdeyiz.

**SEYAHAT
SÜRESİ**

**ESKİHİSAR
TAVŞANLI**

444 99 88

negmar.com

MasterCard VISA

HGS